

# Llobregós

## informatiu

NÚM 19 - AGOST - SETEMBRE 2006



REPORTATGE: ESTIUEJANTS AL LLOBREGÓS

LA SANITAT: ENTREVISTA A DOMÈNEC OLIVA

JOAN VILAMÚ, POETA DE CASTELLFOLLIT

ENERGIA SOLAR TÈRMICA

Núm 19 - agost - setembre 2006  
Revista bimestral d'informació i opinió



EDITA:  
Associació del Patrimoni Artístic  
i Cultural de Torà  
c/ Convent, s/n  
25750 TORÀ  
Tel. 670 050 347

Subscripcions i publicitat:  
Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:  
Antònia Balagué, Albert Brau, Ramon Fitó, Maria  
Garganté, Fermí Manteca, Ferran Miquel, Maria  
Morros, Imma Raluy, Daniel Vidal  
Coordina: Xavier Sunyer

COL-LABORADORS HABITUALS  
Roger Besora, Montse Graells, Noemí Mases,  
Montse Miquel, Marta Miramunt, Xavi Moreno,  
Montse Oliva, Sílvia Porta, Ramon  
Santesmasses, Montse Torné, Montse Vives

COL-LABOREN EN AQUEST NÚMERO  
M. Rosa Cardona, Eva Farré, Pere Feixes, Mireia  
Irla, Neus Llobet, José Martín, Miguel Martínez, Josep  
Mases, Carme Miró, Àngela Pujol, Marta Querol

Fotografia: Xavier Sunyer  
Disseny i maquetació: Fermí Manteca  
Correcció lingüística: Dani Vidal

Subscripció anual: 12,00 Euros  
A l'estranger: consultar preus  
Número solt: 2,30 Euros  
Dipòsit legal: L -798-2003  
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)  
Tiratge: 700 exemplars



Aquest número està imprès en paper  
ecològic, elaborat sense clor

<http://www.llobregos.info>  
correu-e: [info@llobregos.info](mailto:info@llobregos.info)

(≡) **ACPC** Membre de l'Associació  
Associació Catalana de la Premsa  
de la Premsa Comarcal



és una publicació bimestral. Hi pot  
participar i/o col·laborar tothom que  
ho desitgi. El Consell de Redacció no subscriu  
necessàriament les opinions expressades pels autors  
dels articles, que en són els responsables. La  
Redacció manifesta que no està obligada a acceptar  
totes i cadascuna de les col·laboracions rebudes.

**Portada: Les piscines de Sanaüja són un  
atractiu més per a les famílies que  
estuegen al Llobregós.**

# Contingut



## 12

Joan Vilamú, de Castellfollit, poeta  
dels sentiments



## 23

La Vall del Llobregós, lloc d'estiueig.  
Reportatge a tot color.



## 36

L'opinió dels pagesos sobre la  
collita d'enguany



## 38

l'odur de plata per protegir una  
indústria?



## 53

Les cuineres del Llobregós:  
Mercè Sellés, de Massoteres

# Editorial

|    |                              |
|----|------------------------------|
| 3  | Editorial                    |
| 5  | Noticiari                    |
| 12 | ... de la Vall               |
| 20 | La salut                     |
| 21 | Pedagogia                    |
| 23 | Especial estiueig            |
| 32 | Sta. Maria de Llanera        |
| 33 | La <i>geganta</i> de Sanaüja |
| 34 | Senderisme                   |
| 36 | La collita d'enguany         |
| 38 | El ventilador                |
| 41 | Les Festes Majors            |
| 44 | Opinions                     |
| 48 | El temps                     |
| 49 | Passatemps                   |
| 51 | No em feu cas                |
| 52 | Des del balcó                |
| 53 | La nostra cuina              |
| 54 | Foto record                  |

... i a més, suplement de regal:  
el *Còmic de la Premsa Comarcal*

Amb el número 19 de la nostra revista, que teniu entre mans, representa que comencem el quart any d'aquesta publicació del Llobregós. Quatre anys no són res per a les expectatives que una publicació ha de tenir de permanència, de visió de futur, de projecció cada vegada més enllà en tots els sentits: en el de qualitat i en el de servei. En el Consell de Redacció ens esforcem perquè cada bimestre sigui una fita per tal que els nostres lectors gaudiu de la lectura i aprenguem entre tots a estimar la nostra terra i a fer tot el possible per millorar les mancances que patim.

Les pàgines centrals d'aquest número (ja veieu que cada vegada hi ha més color) estan dedicades a destacar el caràcter estiuejador que té la Vall del Llobregós. Des de fa temps, moltes famílies han descobert que passar l'estiu, o una part, en aquests paratges tan entranyables els és un repòs reparador de l'estrès i de les rutines diàries habituals. Si entre tots: ajuntaments, entitats, empreses turístiques i particulars fem el possible per a conservar, millorar el nostre entorn, recuperar el nostre patrimoni, recuperar o oferir bons serveis bàsics, com ara la sanitat i/o la salubritat de les aigües i, sobretot, donar una bona acollida personal als forasters, el Llobregós es podria convertir en un lloc de qualitat turística de primer ordre. Elements no en falten. No anhelem ni desitgem un turisme massificat, però sí una possibilitat real perquè l'estiu a la nostra Vall sigui per a molta gent gratificant i reparador.

Que les Festes Majors dels nostres pobles siguin per a tots un moment de relaxació, de convivència i de construcció i reconstrucció de la identitat de cada lloc. Des de la vostra revista LLOBREGÓS INFORMATIU així us ho desitgem.



[www.llobregos.info](http://www.llobregos.info)



AMB EL SUPORT DE



Generalitat de Catalunya  
Departament de Cultura





COOPERATIVA  
D'ARTESA

TORÀ tel. 973 473 152

Agrobotiga: vins, olis, caves ...

Adobs, fitosanitaris

Cereals

Llavors

Pinsos

Lubricants

Jardineria

Productes de neteja

bar-restaurant

LA CASA DEL  
PA I LA COCA

**can pep**

PAU VENDRELL FITÓ

ctra. d'igualada - principat d'andorra  
telèfon 93 869 30 38

castellfolit de riubregós  
(barcelona)



**Enriqueta**

perruqueria unisex

perfumeria

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)



FLECA  
PASTISSERIA

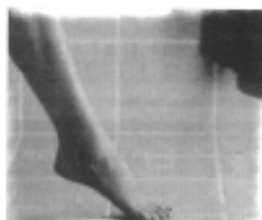
**PERETÓ**

Major, 2  
Tel. 973 476 018  
SANAÜJA

Ctra. de Lleida, 1  
Tel. 973 460 458  
PONTS

**JOSEP ALARCON BERNAL**

FONTANERIA, CALEFACCIÓ  
I AIRE CONDICIONAT



**EL CONFORT**

La calefacció de terra amb aigua, irradija el calor d'una forma natural, de baix a dalt, raó per la qual es considera com la calefacció ideal, permetent un màxim confort i benestar.

C/ Eras, 15 • Tel. 973 47 32 67 • 25750 TORÀ

**Restaurant Rural Cal Gou**



**Sant Serni**



cuina casolana  
obert caps de setmana

tel. 973473405

## Castellfolit, un municipi sense nitrats

Segons el conveni de col·laboració establert entre la Diputació de Barcelona, Àrea de Medi Ambient, i el Consell Comarcal de l'Anoia, s'està fent un seguiment dels nitrats a les aigües subterrànies de l'Àrea 6 (Alta Anoia), declarada zona vulnerable segons Decret 476/2004, de designació de noves zones vulnerables de contaminació per nitrats procedents de fonts agràries.

Els resultats de les analítiques de les aigües a Castellfolit de Riubregós han estat positius ja que no s'ha superat en cap estació la concentració límit de nitrats per aigües subterrànies, establerta en 50 mg/l.

Els punts de mostreig han estat els pous de Cal Quec, Ca l' Huguet i Cal Marquès. Volem agrair des d'aquí la col·laboració dels seus propietaris amb els tècnics de la Diputació. *Marta Querol*



## Sanaüja homenatja el mestre Josep M. Valls i Pujol

El passat 21 de maig, un dia abans de la festivitat de Santa Rita de Càssia, va tenir lloc a Sanaüja una efemèride molt especial. Es tractava de l'homenatge a qui fou mestre de Sanaüja durant molts anys, Josep M. Valls i Pujol.

El concorregut acte començà amb una missa en la seva memòria, que comptà amb la presència de tota la seva família, especialment la seva esposa, fills i néts. Seguidament es va descobrir a la Placeta una placa commemorativa amb la seva efígie, situada just damunt la porta de les antigues escoles, la porta que ell mateix havia creuat durant tants anys. Finalment es va procedir a la inauguració oficial de la nova llar d'infants, que porta el nom de Josep M. Valls.

Els parlaments emotius i de reconeixement a la figura del senyor Valls se succeïren davant la presència de nombrosos sanaüjencs -alguns d'ells vinguts de fora per a l'ocasió-, molts dels quals havien passat per les aules del seu mestre, i que amb la seva presència li reten el seu propi homenatge, ple d'admiració, respecte i infinit agraïment. *Maria Garganté*



MARIA GARGANTÉ

## Inici de les obres de la nova sala polivalent de la Molsosa

FERRAN MIQUEL



Darrerament s'han iniciat les obres del nou equipament sociocultural que l'Ajuntament de la Molsosa ha determinat construir al costat de la Casa Consistorial i la Parròquia. La primera fase, que s'ha adjudicat a l'empresa J. Parra de Sanaüja, consisteix en obres de fonamentació, clavegueram, anivellament del terreny i pavimentació.

Posteriorment hom té previst adjudicar la resta de l'obra que, amb un pressupost total de 206.000 euros, disposarà d'uns nous serveis, un escenari i la sala amb capacitat per a 200 persones aproximadament. *Ferran Miquel*

## Excursió de Castellfollit i Calonge a Girona

Des de la Regidoria de Benestar Social es va organitzar una sortida, el passat 13 de maig, en què un grup de 55 persones de Castellfollit, Calonge i rodalies, van passar un dia agradable a la ciutat de Girona en motiu de la seva 51a Exposició de flors, monuments, patis i jardins.

Aquest grup de persones van poder gaudir d'aquesta magnífica mostra que omple de flors el nucli antic de Girona. Cal anomenar diferents llocs en què es podia observar aquesta bellesa de flors, la gran escalinata de la catedral de Girona, el claustre de la catedral, els banys àrabs, el call jueu, les diferents entrades de cases senyoriales, etc.

Sense cap mena de dubte, és una festa que combina la bellesa de les velles pedres amb la gratificant natura que efímerament floreix a la ciutat.

Una visita guiada durant tot el dia va fer l'exposició més entenedora i atractiva per els assistents. Cal dir que aquesta sortida va estar subvencionada parcialment per la Diputació de Barcelona. *M. Rosa Cardona i Canes*



M. ROSA CARDONA

## El Llobregós diu SÍ a l'Estatut

Amb una majoria aclaparadora, el 18 de juny els electors de la Vall van ratificar el nou text estatutari amb uns resultats similars als que es van donar a la resta del país.

Al Llobregós l'estatut va rebre el vot favorable del 71,87 per cent, enfront d'un 18,51 del no.

La participació, amb un 53,54 per cent, malgrat superar en quatre punts la mitjana catalana, va quedar molt per sota del que acostuma a ser habitual a la Vall, on la major part de municipis assoleixen en les eleccions municipals i autonòmiques una participació superior al 75 per cent. *Redacció*



## Comença el parc de bombers de Torà

El passat dia 29 de juny van començar les obres de construcció del nou parc de bombers de Torà al polígon industrial l'Aguda, a la mateixa carretera 1412, entre les naus d'Autocars Prats-Serrat i Excavacions Cases.

Aquestes obres porten un retard de 3 anys ja que el juny del 2003 la Generalitat va lliurar a l'Ajuntament de Torà 84.000 euros dels 112.000 estimats per la 1a fase. En no haver-se fet les esmentades obres abans del 28 d'octubre del 2004, els 84.000 euros es van haver de retornar a la Generalitat, amb els perjudicis econòmics que tot això ha comportat.

Ara la Generalitat ha subvencionat amb 36.000 euros aquesta primera fase d'obres, amb el compromís que, si efectivament es comença el parc de bombers i s'acaba aquesta 1a fase abans del 27 de desembre d'aquest any, s'atorgarà una subvenció més elevada per fer front a la 2a fase.

En un altre ordre de coses la Generalitat ha concedit a l'Ajuntament de Torà un ajut de 2.400 euros per a l'adquisició de material per Protecció Civil, com per exemple un generador d'electricitat per a emergències i altres materials. *Jaume Garrabou i Viles, responsable del parc de bombers de l'Ajuntament de Torà*

## Nou accés al pou de gel de Torà

L'Ajuntament de Torà ha aprovat la proposta d'obrir un nou accés al pou de gel, amb el vot favorable de CUP i INTO, l'abstenció de CIU i el vot en contra del regidor no adscrit. La proposta va ser presentada per la Candidatura d'Unitat Popular (CUP) amb el propòsit de recuperar per a ús turístic aquesta construcció.

El pou es troba excavat a terra davant la Creu de Sant Ramon, a la plaça de la Creu. La seva construcció data del primer quart del segle XVII i el seu estat de conservació és excel·lent.

El gelador estava localitzat en el lloc ocupat avui dia pel cementiri, vora la riera del Llanera; consistia en una renglera de bassetes o clotets que s'omplien d'aigua per què durant la nit es glacés i, convertida en gel, era portada al pou on es guardava fins a l'estiu. Antigament el gel era utilitzat com a mitjà de refrigeració, però també molt especialment per a l'atenció dels malalts.

Actualment l'accés al pou de gel només és possible des d'una galeria subterrània d'un domicili particular, per la qual cosa l'Ajuntament ha aprovat fer un accés nou des de la mateixa plaça de la Creu. *Xavier Sunyer*



## Segueixen les restriccions d'aigua al municipi de Biosca



Diàriament es bombeja aigua del pantà de Sant Ponç, que subministra la Mancomunitat d'Aigües del Solsonès, això permet l'abastament d'aigua a les masies per a ús domèstic. De totes maneres, la disminució de l'abastament és notable, ja que s'ha passat d'uns 5.000 litres diaris per casa i dia a 3.000 litres.

L'alcalde de Biosca, Josep Freixes, informa que fent proves a la canonada que ha de portar aigua al dipòsit de Biosca

es van perdre entre els dies 16, 18 i 21 de juny tres milions de litres d'aigua, la qual cosa va afectar la reserva, que ja s'havia de mantenir amb cisternes. Aquestes restriccions no hi foren si l'ACA hagués aprovat la posada en marxa de l'esmentada canonada, cosa que no ha estat possible per la mancança general d'aigua.

Actualment, i des del mes de juny, són necessàries 4 o 5 cisternes d'aigua per assegurar el subministrament a la població. Això, però, no té conseqüències favorables per als ramaders, que han de buscar altres solucions i abastir les granges pel seu compte.

Una notícia positiva ha estat que el mes de maig es va firmar un conveni entre la Generalitat, que ara té les competències en aquest àmbit, i la Mancomunitat d'Aigües del Solsonès per tal que es faci càrrec del subministrament de l'aigua del pantà de la Llosa del Cavall. *Imma Raluy*

## El CEIP Sants Abdó i Senén de Biosca augmenta l'alumnat

És tot un èxit que Biosca, amb 252 habitants, pugui seguir mantenint la seva escola. Enguany hi haurà 17 alumnes inscrits, tres més que l'any anterior. Val a dir que l'escola gaudeix des de fa uns quants anys de servei de menjador, la qual cosa és especialment d'agrair per a aquelles famílies que han de desplaçar-se de les masies. *Imma Raluy*

## La protesta popular talla la carretera a Torà

En un fet sense precedents, uns 600 veïns i veïnes de Torà van provocar el diumenge 16 de juliol talls intermitents de la carretera C-1412, en protesta per la reforma del servei sanitari que ha deixat la població sense servei mèdic de guàrdia i 7.500 usuaris amb un únic punt d'atenció mèdica a Calaf. La manifestació va rebre també el suport d'alcaldes i veïns de les onze poblacions afectades.

Durant una hora i mitja es van fer tres talls de carretera per a no entorpir excessivament el trànsit. Malgrat això, en alguns moments, la cua de vehicles

va ser considerable.

L'acció va ser convocada per la comissió sanitària creada fa uns mesos per canalitzar la reivindicació, el president de la qual és el toranès Domènec Oliva (vegeu l'entrevista a la pàgina 18 d'aquest número de LLOBREGÓS INFORMATIU).

La comissió ha fet un balanç molt positiu de la protesta, tant pel que fa a la nombrosa participació com pel ressò que se li ha donat als mitjans de comunicació. *Xavier Sunyer*



ESBROSSAR - VORERES  
MARGES DE BARDISSES  
BRANCADA FORESTAL

### A TOTA BROSSA

Josep M<sup>a</sup> Comas Canal (Casa LA POBLA)  
tel. 973299371 fax. 973473156 - 25287 PINÓS (LLEIDA)

Joan Closa i Flores (Casa LA PERA) tel. i fax 973473156  
25287 ARDEVOL DE PINÓS (LLEIDA)  
e-mail: closasoler@terra.es

## Cal Prat



Cal Prat - Allotjaments rurals  
Piscina climatitzada  
El Soler s/n  
08281 Calonge de Segarra  
Telf. 650936400 - 938698784

## Nou torn d'al·legacions al projecte urbanístic de Biosca



A finals de juny s'acabà el termini de presentació d'al·legacions al projecte urbanístic de Biosca. Se'n presentaren deu i la majoria han estat resoltes, i ara hi ha oberta la possibilitat de tornar a al·legar en un mes més de termini.

En un principi està previst que el projecte s'aprovi abans de finals d'any.

Un dels aspectes a destacar és que els propietaris de terreny a l'entrada del poble, tocant a la carretera, no podran edificar pisos, la qual cosa ha aixecat una certa controvèrsia. *Imma Raluy*

## Mossèn Enric celebra a Sanaüja els 50 anys de sacerdoci

En la missa concelebrada del diumenge 18 de juny, Mossèn Enric Bonet Espuga, celebrà els seus 50 anys de sacerdoci. Va néixer a Organyà i fou ordenat sacerdot el 17 de juny de 1956. Fa 18 anys que és rector de la parròquia de Sanaüja i igualment ofereix els seus serveis a l'església de Granollers, Selvanera, Ribelles i Vilanova de l'Aguda.

El cor parroquial, en una significativa mostra d'apreci, va obsequiar-lo amb un ram de 50 roses vermelles i l'Ajuntament, en nom del poble, amb una placa en commemoració i agraïment que li va ser lliurada pels nens i nenes de l'escola en sortir de missa.

Mossèn Enric va fer unes targetes il·lustrades amb fotografies de les esglésies on treballa per a tots els assistents a la missa del diumenge. *Imma Raluy*



IMMA RALUY

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

**FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF**

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau n° 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA I TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil n° 1, 2on, 4º edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

**AGRIPLANT HUGUET S.L.**

Reforestacions **ah**

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019



Ctra. de Calaf, nau 2  
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590  
Fax 973 473 807



Ramon Prats Serrat

TRANSPORT ESCOLAR  
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS  
GRUPS PARTICULARS

Ctra. de Calaf, nau 2  
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590  
Fax 973 473 807



Hostal de Pinós

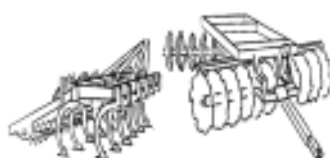
973 473 062

Plaça del Santuari, sn  
25287 Pinós

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ  
BANY I COMPLEMENTS

**JORDI VILAR, S.L.**

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA  
Tel. 973 47 2077 - Fax 973 48 2373



**Tallers Porta**  
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené  
Avda. de Solsona, 22 - Tel. (973) 47 31 00  
25750 TORÀ - LLEIDA



mobles  
**PEREZ**

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/ Isidre Vilaró, 14 - 08280 CALAF (BCN) • Tel./Fax 93 868 04 28

CONSTRUCCIONS



**J. Antoni Parra**

C/ Vilàs, s/n • Tel. 973 47 60 78 • SANAÜJA



**Furas, S.A. Cables & Cordsets**

Avda. 23 de Gener, 1  
Tel. 34.973.47.30.04-Fax: 34.973.47.33.49  
e-mail: furas@furas.com - http://www.furas.com  
25750 Torà (Lleida) - Spain

el **QUIOSC**  
del passeig

Passeig Santa Colomanda, 15  
Tel. i Fax 93 868 02 76  
08280 CALAF

## ACTIVITATS DEL CEIP SANT GIL DE TORÀ

### Treball guanyador de la Mostra de Produccions Audiovisuals Escolars, curs 2005/2006

#### LA MÀGIA DE LES PARAULES

A les classes d'Educació Infantil va arribar un conte, *La màgia de les paraules*. Un conte que ens explicava com els nens i nenes del poble Burrubum eren molt infeliços perquè no coneixien les tres paraules més importants: GRÀCIES, SI US PLAU I PERDÓ. Però uns mags que viatjaven per l'espai van ajudar-los amb un encanteri mil·lenari que van solucionar aquest problema.

Per Carnestoltes vam ser els mags que vam canviar el món. Després fent fotografies i actuant ens vam convertir en els protagonistes del conte, que podeu veure! a la nostra pàgina web: [www.xtec.net/ceipsantgil/](http://www.xtec.net/ceipsantgil/). No us el perdeu!!! Entre tots podem fer un món millor!  
*Carne Miró, Neus Llobet i José Martín*



CEIP SANT GIL

### Premi Baldiri Reixac

Per segon any consecutiu els alumnes del CEIP Sant Gil de Torà hem guanyat el premi Baldiri Reixac, amb un treball sobre un àmbit molt proper a nosaltres, *L'escola, d'ahir fins als nostres dies*.

L'objectiu del treball era fer una recerca dels orígens de les instal·lacions escolars així com un recull de les impressions i records que té la gent que ha passat per l'escola. Hem pogut descobrir, per exemple, l'evolució dels diferents noms: "*Escuelas nacionales*", "*Colegio mixto de graduado escolar*", "*CIP Sant Gil*" i, recentment, "*CEIP Sant Gil de Torà*". Un altre exemple que sorprèn és la frase "*¿Puedo ir al excusado?*" per demanar permís per anar al lavabo.

Hem presentat el treball d'una forma molt visual, en forma de còmic, amb moltes fotografies i un videoclip que esperem que podreu trobar a la web del col·le.

El motiu de fer el treball sobre l'escola ve donat perquè sabem

que d'aquí poc hi haurà un projecte de remodelació i, per tant, hem volgut deixar empremta de l'escola d'avui.

Amb els 700 euros del premi, que vam anar a recollir el diumenge 5 de juny a l'Espluga de Francolí, l'escola ha comprat l'Enciclopèdia Super-3. Pensem que és una bona adquisició.

Des d'aquí volem donar les gràcies a la Fundació Carulla per organitzar aquest acte que en definitiva ajuda a la promoció de la cultura del nostre país. *Àngela Pujol*



CEIP SANT GIL

## JOAN VILAMÚ, POETA DEL SENTIMENT



Un dels personatges clau per entendre Castellfollit de Riubregós és Joan Vilamú i Lladó, una persona estimada a tot el poble i apreciada pels seus valors. La seva trajectòria i la seva obra són recollides en aquest reportatge que us presentem.

Joan Vilamú i Lladó neix el 13 d'abril de 1920 a Castellfollit, al carrer Raval, núm. 31. Fill únic de Jaume Vilamú i Griñó, de Castellfollit, i d'Antònia Lladó i Serra, de Calaf.

De petit ja va destacar com a bon estudiant i era un referent per als altres companys del poble, segons alguns dels seus amics *"sabia molt d'escriure, feia bona lletra i era dels primers de la classe"*. El mestre que més va contribuir a la seva formació humana, intel·lectual i espiritual va ser mossèn Concordi, rector de Castellfollit.

A la joventut un esdeveniment va commoure el nostre país: la Guerra Civil. En Joan va ser reclutat per l'exèrcit republicà a l'anomenada Lleua del Biberó per lluitar al front del Segre i posteriorment traslladat uns mesos a Santoña (Cantàbria) a un camp de concentració.

Un cop superat aquest amarg període en Joan va treballar al Cement Biosca de Calaf i més tard com a peó de carretera, arribant a ser vigilant d'Obres Públiques fins que es va jubilar.

El 5 de novembre de 1950 es va casar amb Maria Mas i Carreras, una noia de Calaf generosa, jovial i treballadora que comparteix amb ell el sentiment cristià i la manera d'enfocar la vida en comú. Van tenir dues filles: la Josefina, casada amb l'Antoni, i la

Montserrat, casada amb en Joan. La gran satisfacció del nostre protagonista són els néts: l'Imma, l'Alba, en Joan i la Míriam.

Bonhomia, profunda fe cristiana, immens amor a la família, als amics, a la terra, treballador, un xic impacient i generós són alguns dels trets que podem destacar de la personalitat d'en Joan i que queden reflectits en la seva obra, en la qual el verb més utilitzat és «estimar».

En Joan sempre ha col·laborat activament en les coses que contribueixen a "fer poble": el tracte amb la gent, la Festa Major, tresorer de l'església durant 30



En Joan envoltat dels seus néts: Imma, Alba, Joan i Míriam

L'obra d'en Joan Vilamú ens endinsa  
vers una aventura espiritual i ens fa viure  
una gran emotivitat.



En Joan i la seva esposa Maria en el bateig del seu nét Joan

anys, secretari de la Cambra Agrària, porter de l'equip de futbol, regidor de l'Ajuntament. Va projectar les pel·lícules al Casal Parroquial junt amb d'altres persones.

El 1989 va escriure les *Memòries de la Guerra Civil*. Al número 8 de la revista LLOBREGÓS INFORMATIU, en la secció *Des del balcó*, podeu trobar el poema *Riu Llobregós*. La Comissió de Festes de Castellfollit li va encomanar la lectura del Pregó de la Festa Major de 2005. La seva producció abasta més de 260 poemes aplegats en 3 reculls.

En Joan és un poeta autodidacta. La mort de la seva esposa el 1994 va marcar l'inici d'aquesta etapa. De la primera cosa que ens adonem quan ens posem a llegir la seva producció és que hi domina el sentiment, enfocat en aquestes grans temàtiques: l'esposa, la família, els amics, la fe i la terra que l'ha vist néixer i créixer.

#### L'esposa:

Maria, ens vas deixar a la tardor  
quan les fulles queien de l'arbre  
molt de pressa, i amb serenor,  
per anar a la casa del pare.

#### La família:

Un bell record guardo a casa,  
és el bressol de quan era petit,  
era el llit on la mare em posava  
perquè m'adormís tot seguit.

#### Els amics:

Eres un dels bons amics que jo tenia,  
els teus consells eren d'un gran interès  
d'escoltar;  
trobaré a faltar molt la teva companyia  
el teu bon record no el podré mai oblidar.

#### La terra:

Font bonica i d'aigua bona,  
Santa Maria és el teu nom  
de la carretera estàs a la vora  
per donar aigua a tothom.

#### La fe:

Estimo, i amb l'esperança en Déu posada,  
que a no tardar, Maria, ens veurem,  
les meves pregàries siguin les ales d'anada  
per volar fins a trobar-te a dalt del cel.

**Taller SANTI**  
**SANAÜJA**



Ctra. Guissona, s/n  
Tel. 973 47 61 31  
Mòbil. 636 32 86 16  
25753 SANAÜJA (Lleida)

**Pintors**



**Vila**

C/. Escots, 6 Sanaüja Tel. 973 476 163



**BLAI GABINET DE SERVEIS, S.L.**

PONTS - Tel. 973-460-500

TORÀ - Tel. 973-473.155

**GESTORIA**

**LABORAL - FISCAL**

**ASSEGURANCES**

**COMPTABILITATS**



LLIBRERIA - PAPERERIA

**GRAELLS**

Sant Joan, 2 - Tel. 889 82 40

08280 CALAF



**JAUME CULELL GRAU**

PINTURA I DECORACIÓ

Tel. 973 473 573 Mòbil 658 89 16 43

TORÀ (Lleida)

*Perruqueria*  
**Ma. Elena**

*Perruqueria Home - Dona*

C/ Orient, 6, 1er, 2a.  
Telf. 973 47 32 91

**TORÀ**



**FORMIGEST S.L.**

**CONSTRUCCIONS**

Plaça del Vall, - 25750 TORÀ (Lleida)

QUE VIURE &  
«LA FACINA»

M. ROSA TARRUELLA

C/ VALL, 4

TEL. 973 473 006

TORÀ (LLEIDA)

assessoria  
**COFISCO**  
S.L.

Plaça de la Creu, 3 - 25750 TORÀ (Lleida)

tel. / fax 973 47 33 17

e-mail: cofisco@teleline.es

VENDA DE:  
OLIS, LUBRICANTS  
I GRASSES

ESTACIÓ DE SERVEI

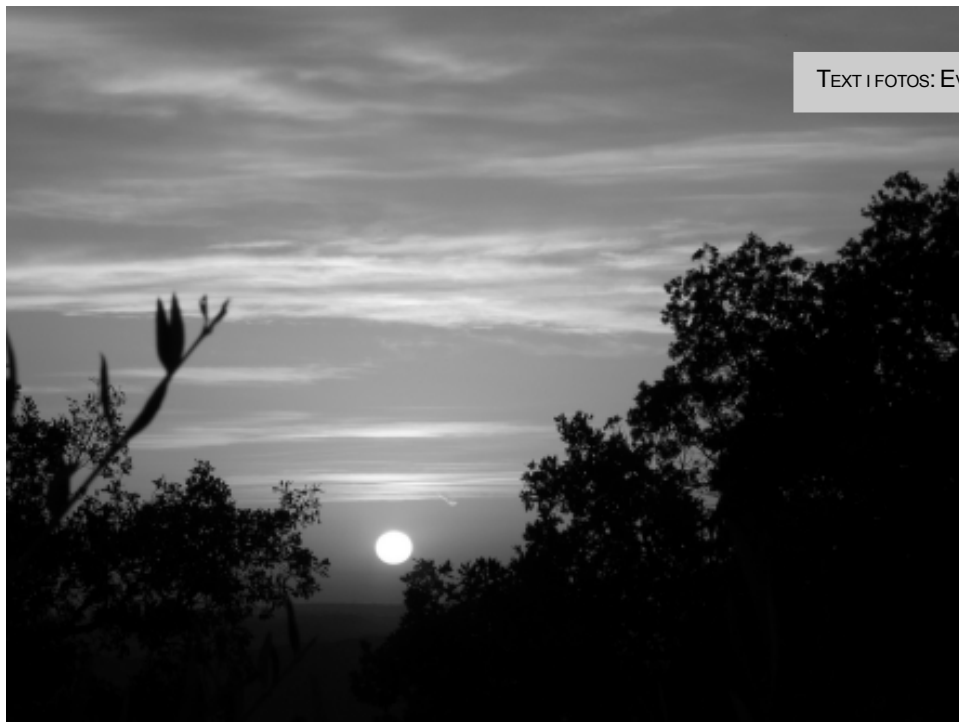
**MÁS**

SERVEI A DOMICILI DE GASOILS

Ctra. d'Andorra, s/n  
Tel. 973 47 35 81  
25750 TORÀ

## L'ENERGIA SOLAR TÈRMICA: UN RECURS ENERGÈTIC A CASA NOSTRA

TEXT I FOTOS: EVA FARRÉ FUSTAGUERAS



*Des de principi de segle passat, el creixement dels països industrialitzats depenia de la disponibilitat d'una font d'energia abundant i barata: el petroli.*

*Avui dia, tothom sap que encara que quedin reserves de combustibles fòssils (petroli, gas natural i carbó), aquests són origen de contaminació i conflictes bèl·lics a més del continu augment de preus a què estem sotmesos.*

*Les úniques possibilitats de mantenir un*

*creixement sostenible són la millora de l'eficiència energètica i l'aprofitament dels recursos energètics renovables: l'energia solar, eòlica, hidràulica, biomassa, geotèrmica i la dels oceans.*

**L'energia solar** és un recurs amb un gran potencial i poc aprofitat al nostre territori. Amb la implantació d'aquestes tecnologies s'aconsegueix una reducció en les emissions de CO<sub>2</sub>, atenuar la dependència del petroli i un estalvi energètic a casa nostra.

# MTM ADVOCATS

Dret de família - mercantil - successions



Ens desplaçem on et vagi millor  
**93 869 98 20**

## L'ENERGIA SOLAR TÈRMICA: UN RECURS ENERGÈTIC A CASA NOSTRA

Hi ha dos tipus d'energia solar: l'energia solar tèrmica, que és la que s'obté de la conversió de la radiació solar en calor, i la solar fotovoltaica, que consisteix en la conversió en electricitat. Avui només ens ocuparem de la primera: l'Energia Solar Tèrmica.

En l'àmbit domèstic, les principals aplicacions de l'energia solar tèrmica són la producció d'aigua calenta sanitària, la calefacció i l'escalfament de piscines.

La producció d'aigua calenta sanitària (ACS) és l'aplicació de l'energia solar que, ara per ara, resulta més rendible. A causa de la relativa constància de la demanda d'aigua calenta sanitària, la instal·lació solar està en servei durant tots els mesos de l'any. Cal tenir en compte que l'escalfament d'ACS suposa el 20% de la despesa energètica de l'habitatge.

### La instal·lació

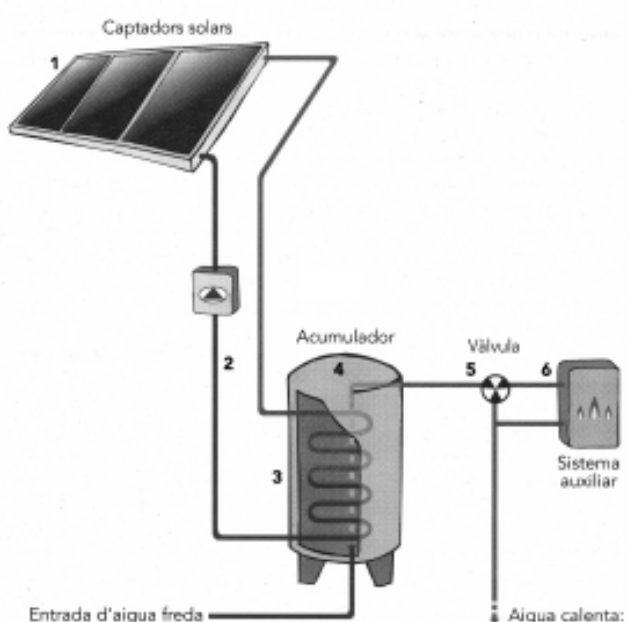
L'element bàsic dels sistemes solars tèrmics és el captador solar (1). El captador rep la radiació solar i la converteix en energia tèrmica. La superfície del captador està coberta per un vidre que deixa passar els raigs de sol. Aquests escalfen uns tubs metàl·lics que fan que s'escalfi el líquid que hi passa per dins. Els tubs són de color fosc, perquè, com ja sabem, les superfícies fosques s'escalfen més. La funció del vidre, a més de protegir, és la de conservar l'escalfor (efecte hivernacle).

Com a norma general, l'orientació òptima del captador és la sud i la inclinació ha de ser propera a la latitud del lloc, en el nostre cas uns 45°.

El circuit primari (2) és el circuit tancat que transporta la calor absorbida en el captador fins a

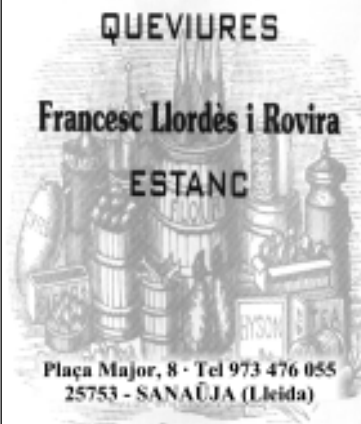
l'acumulador. El líquid que hi circula normalment és una barreja d'aigua i anticongelant perquè no es malmeti la instal·lació en cas de gelada.

El bescanviador de calor (3) és l'element que transmet la calor aportada pel sol a l'aigua de consum. En instal·lacions petites aquest es troba a l'interior de l'acumulador (4) en forma de serpentí. L'aigua que vingui de la xarxa s'escalfarà al llarg del dia i quedarà



emmagatzemada a l'acumulador fins que ens faci falta. L'acumulador, doncs, disposa d'una banda del serpentí, que és alimentat pel circuit primari, i d'una altra del circuit secundari o de consum (5), on l'aigua que ve de la xarxa entra per la part de sota, s'escalfa gràcies al serpentí i surt per la part de dalt del dipòsit

**QUEVIURES**  
**Francesc Llordès i Rovira**  
**ESTANC**



Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055  
25753 - SANAÛJA (Lleida)

**FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA**

Plaça del Pati, 4  
25750 TORÀ

telèfon  
973 47 30 83



**FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA**

quan a casa hi ha demanda d'aigua calenta. L'acumulador està aïllat tèrmicament per evitar pèrdues de calor i mantenir així l'aigua calenta.

És necessari un sistema auxiliar o de suport (6), com és el sistema d'escalfament més habitual (escalfador elèctric o de gas), en cas que no faci gaire sol o quan l'aigua no arribi a la temperatura adequada.

El funcionament i manteniment d'aquestes instal·lacions és força senzill i no presenta cap complicació. Perquè funcioni correctament cal revisar periòdicament que els captadors estiguin nets i que no hi hagi pèrdues de líquid en el circuit primari.



conjuntament amb mesures relatives a l'estalvi d'aigua, aïllament acústic i materials i sistemes constructius.

## Els beneficis

Per escalfar 100 litres d'aigua són necessaris d'1 a 2 m<sup>2</sup> de captació. Això suposa que, per a una família de 3-4 persones, 2-4 m<sup>2</sup> de captador són suficients perquè disposin d'ACS solar la major part de l'any.

Les instal·lacions solars tèrmiques tenen una vida útil de més de 20 anys i un període d'amortització de 4 a 8 anys (segons el sistema, la qualitat dels materials i l'ús que se'n fa). Això significa que passat

## Un cas concret al Llobregós

L'Hostal Jaumet de Torà va tenir la seva primera instal·lació solar l'any 1994. La instal·lació es va fer per aportar ACS a causa de l'elevat consum d'aigua calenta d'aquest tipus d'establiments: habitacions, rentaplats, bugaderia...

Fa tres anys es va ampliar la instal·lació fins a tenir un total de 38 captadors solars (76 m<sup>2</sup>). El sistema de captació permet obtenir aigua calenta fins als



el temps d'amortització es disposa d'un sistema d'escalfament de l'ACS completament gratuït per a molt de temps més.

A part dels beneficis que aporta, actualment existeixen línies d'ajut i subvenció per fer front a la inversió per instal·lar sistemes solars que poden arribar als 300 euros/m<sup>2</sup> de captador instal·lat.

D'aquí a pocs dies es farà extensible l'obligació d'incorporar sistemes solars i altres mesures d'estalvi energètic als edificis nous i grans rehabilitacions,

75°C. Actualment, l'ús prioritari de la instal·lació és per ACS però a més a més, aquesta es pot utilitzar durant els mesos d'hivern com a suport de calefacció i els mesos de primavera-estiu per a l'escalfament de l'aigua de la piscina.

És, doncs, un bon exemple de com les aplicacions de l'energia solar tèrmica permeten obtenir un estalvi energètic suplint les energies convencionals, alhora que, en no ser contaminants, suposen un benefici per al medi ambient.



## ENTREVISTA A DOMÈNEC OLIVA, PRESIDENT DE LA COMISSIÓ DE SANITAT DE TORÀ

**Quina és la teva visió del servei sanitari a Torà i a l'Àrea Bàsica de Calaf anterior al primer d'abril del 2006?**

Que havia anat minvant en algun servei durant el dia però sobretot en el servei d'urgències. Últimament, alguns caps de setmana hi havia un cartell dient que s'havia d'anar a Calaf. A mi m'agradaria, en aquest punt, fer un breu resum de quan es va canviar l'antiga situació.

A Torà i la seva zona d'influència hi havia dos metges i la Generalitat va pensar en un nou sistema d'ordenació sanitària de Catalunya. Ens remuntem a principis de l'any 1990, quan Torà ja va entrar en zona de perill. Aquella primera situació la vàrem poder salvar també amb la pressió popular. Crec que, com a ciutadà observador i preocupat per aquest tema, a finals dels noranta (1997-1998) es va fer molt bona empenta i es va crear una bona base per a tenir un servei continuat, però des d'aquelles dates fins ara, encara que alguns ciutadans ho reclamàvem públicament, no es creia necessari dedicar-hi més atenció.

**Quins van ser els arguments esgrimits pels representants de la zona sanitària en la sessió informativa a Torà el dia 6 d'abril d'enguany?**

Ens consta, en primer lloc, que van quedar impressionats de la gran assistència. La gent de Torà

va respondre massivament. L'argument principal és que no tenen metges i ho van intentar justificar amb l'increment d'ambulàncies i, segons ells, pels pocs problemes d'urgències que hi havia no feia falta tant servei. Ells van venir a explicar l'acord pres per l'Administració i aguantar estoicament la pressió de la gent, esperant que minvés la tempesta.

**Quina va ser la reacció dels assistents a aquella reunió?**

Podem dir d'indignació i rebuig total a la nova situació, va ésser una constant de gent demanant la paraula per intervenir i expressar la seva protesta i

explicant els molts exemples de mala assistència que hi havia i el que empitjoraria a partir d'ara.

Un punt en el qual es va insistir molt del mal servei era el de

l'atenció telefònica. Pensava que potser no era tan important però des que hem format la comissió i ens hem posat en aquesta problemàtica el tema telefònic és gravíssim i retarda el servei, si en lloc de trucar al 061 es pogués trucar al CAP o al metge de guàrdia molts problemes quedarien solucionats, però són tossuts i encara que expliquem i presentem denúncies, no volen rectificar, reconeixen errors, i diuen que ja ho milloraran.

**Quines conclusions se'n van derivar?**

A petició dels veïns, en veure que no es podia

**No podem imaginar que la Catalunya del futur estigui, en la primera assistència sanitària, pitjor que fa 50 anys**

rectificar l'acord que havien pres els representants de la zona sanitària, l'Ajuntament es va comprometre a crear una comissió, amb caràcter d'urgència.

**Sabem que ja s'ha creat la comissió que tu presideixes. Què heu fet fins ara?**

Com ja vam explicar a la reunió informativa del dia 16 de juny a la població i als alcaldes dels 11 municipis de l'Àrea Bàsica, la comissió ha realitzat una recerca dels serveis que tenen les altres Àrees similars en extensió, nombre d'habitants i característiques geogràfiques al CAP de Calaf i varem presentar les conclusions a les quals varem arribar i els serveis imprescindibles per al CONSULTORI LOCAL D'ATENCIÓ CONTINUADA, on varem concretar, entre altres temes, que Torà no podia renunciar a un servei de Guàrdia de metges els 365 dies de l'any i a una desviació de trucades directament al metge de guàrdia sense passar pel 061.

Aquestes conclusions les varem presentar el dia 31 de maig a les mateixes persones que van venir el dia 6 d'abril, encara que ens van dir que rebriem una resposta, la comissió ja es va adonar que les coses no anaven bé i vam presentar immediatament la reclamació a la consellera i també un escrit al Síndic de Greuges.

**Com estan les coses ara mateix?**

Fins ara, del que estem convençuts és que aquesta comissió ha estat determinant per poder aconseguir que a partir de l'1 de juliol el CAP estigui obert les 24 hores.

Els altres temes no estan bé, ja tenim la resposta de l'Àrea Sanitària en què ens diuen una vegada més que amb el 061 ("erre que erre"), l'ambulància i el CAP de Calaf obert, tenim el servei que ens poden donar. Aquesta resposta ens ha portat, per acord de tota la comissió, a la concentració del dia 16 de juliol.

**Va ser difícil que TV3 us obrís les seves portes**

**i hi poguéssiu difondre el vostre missatge de reclamació justificada? Com us van rebre?**

Va ser fàcil. A partir del ressò, els mitjans de comunicació van ser ells mateixos que es van adreçar a l'Ajuntament per a parlar d'aquesta qüestió. Nosaltres, a la seva primera trucada, vam decidir esperar uns dies per a veure si hi havia una resposta positiva de l'Administració; al no ser així quan vam tornar a trucar de seguida ens van fer l'entrevista. Tot va ser molt correcte i positiu i crec que tota la comissió estarà d'acord amb mi que la intervenció de Pilar Rahola va ser perfecta. Creiem que va quedar demostrat que la nostra queixa era de pes i que la rèplica del Sr. Sans (gerent de la Regió Sanitària) ens donava la raó al reconèixer que el nostre servei d'urgències era millor fa 50 anys que no pas ara.

**Quines mesures penseu prendre en el supòsit que les vostres reclamacions acabin a la paperera o bé siguin atesos a la baixa?**

Actualment estem esperant la resposta de la consellera i també la del Síndic de Greuges. Si el seu punt de vista fos favorable seria per a nosaltres un suport grandios i, tenint en compte que aviat hi haurà

eleccions al Parlament de Catalunya, mirarem que algun partit inclogui els problemes de la Sanitat en el món rural en el seu programa. No podem imaginar que la Catalunya del futur estigui en la primera assistència sanitària pitjor que fa 50 anys, algú ho haurà de solucionar. Continuarem pressionant a tots els llocs on ens vulguin escoltar.

**Alguna cosa més ?**

Aprofitant la gentilesa que m'ofereix aquesta revista, recordar als lectors que qualsevol queixa que tinguin del servei sanitari ho facin saber a la comissió, per fer-ho arribar a l'Àrea Sanitària. Els divendres, d'una a dues del migdia, estem a l'Ajuntament de Torà a la seva disposició.



- MATANÇA
- ELABORACIÓ
- DEGUSTACIÓ

[www.casamagi.com](http://www.casamagi.com)  
[cosco@viladetora.net](mailto:cosco@viladetora.net)

*és ben trist néixer "toci"  
maleeix el destí  
que m'ha fer tan fastigós,  
tan lleig, tan sonso i "garri",  
però sobretot, tan gustós.*

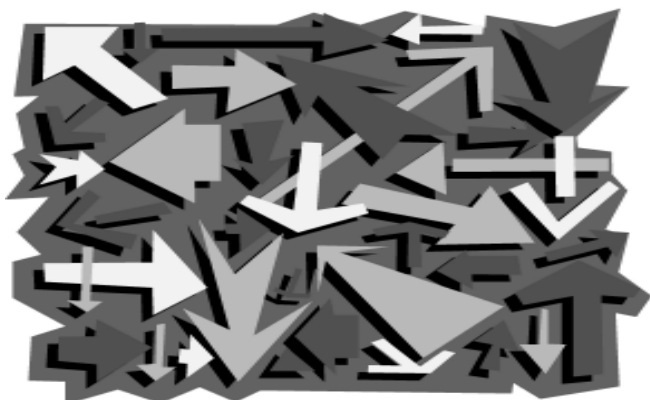
*J. Vilagran 1991*

**QUATRE GENERACIONS AL SERVEI DEL CLIENT**

*Plaça de la Creu, 7 - Tel. 973 473 051 - 25750 TORÀ (11604)*

## CONSELLS PER ALS PACIENTS AMB MIGRANYA

DR. MIGUEL MARTINEZ VICENTE  
METGE TITULAR DE TORÀ



### Què és la migranya?

La migranya és un tipus de mal de cap que es caracteritza per crisis de dolor als polsos i té una durada d'entre 4 i 72 hores. En general té un caràcter invalidant, és a dir que la persona es veu obligada a abandonar la seva activitat habitual o, almenys, limitar-la mentre dura el dolor. Sol anar acompanyada de vòmits, nàusees, hipersensibilitat o malestar amb la llum i els sorolls.

Les causes exactes de la migranya són desconegudes, però en aquests darrers temps s'ha avançat molt en la seva investigació, ja que s'ha pogut localitzar la part del cervell en la qual es produeixen els canvis que desenvolupa la crisi. Aquests canvis tenen com a conseqüència la inflamació i dilatació de determinades artèries cerebrals que són la causa del dolor. Moltes vegades el procés comença per la presència de determinats estímuls, als quals la persona és sensible, com poden ser: estrès, angoixa o circumstàncies que produeixen malestar, olors intensos, fum del tabac, llum brillant, canvis de temperatura, ginecològics com la menstruació, anticonceptius, teràpia amb estrògens...; dormir insuficient o amb son interrompuda; begudes alcohòliques (vi i licors sobretot) o amb cafeïna.

### Com prevenir la migranya?

Procurar evitar situacions que provoquin estrès.  
No dormir de més ni de menys els caps de setmana.

Menjar a les mateixes hores i sempre les mateixes quantitats.

Evitar begudes que alguna vegada hagin produït migranya.

Evitar els llocs sorollosos o d'olors intensos.

### Quin és el tractament a seguir?

El tractament a seguir serà en primer lloc el recomanat pel metge i sobretot seguir les seves recomanacions. Assenyalarem, però, alguns calmants com poden ser l'aspirina, els antiinflamatoris i els triptans de recent aparició al mercat.

### Recomanacions dietètiques

Comprovar si alguns dels aliments que segueixen us desencadenen una crisi de migranya: xocolata, formatges forts i fermentats, cítrics, plàtans, carns roges i carns elaborades, marisc, vi negre, cervesa, cacauets, nous i també alcohol, conservants i cafeïna.

La llista d'aliments pobres en tiramina i que no provoquen migranya són: carns i peix fresc, ous, sopes, verdures, fruites, llet fresca, llegums, fècules, galetes i postres.

Però no hem de perdre de vista que el més important de tot és el diagnòstic del metge, seguir les seves recomanacions i mai automedicar-se.



**SERVEI DE GASOIL A DOMICILI**

**TALLER DE REPARACIONS  
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA  
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n  
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

**973 47 35 84**

## JUGUEM?

*"És més important tenir hores per jugar i menys joguines, que moltes joguines i cap estona per jugar".*

El poder imaginatiu dels nens és tan gran que allò típic que amb una capsa de sabates en tenen pràcticament prou és ben veritat. Fins i tot arriben a jugar amb res, és a dir, en tenen prou a fer veure que qualsevol racó pot ser una cuina i fer veure que manipulen els seus trastes i, per si en volem més, nosaltres mateixos ens hi podem veure reflectits ja que en la majoria de vegades ho fan amb el nostre mateix estil.

D'altra banda, els jocs de taula també són importants perquè fomenten el diàleg i la relació entre els jugadors, mentre que els jocs individuals (Game Boys, Play Stations, etc.) van tancant l'individu en ell mateix i la comunicació va fent forat, ja que aquests jocs porten a un capficament que fa que el nen desconnecti i fins i tot no senti res si algú li dirigeix la paraula. En aquests casos és important pactar les estones de jugar i saber dir prou quan l'estona que s'hagi pactat arribi al seu fi i després preguntar-li com li ha anat per poder establir una certa complicitat entre pares i fills.

Però, ara que és l'estiu i vivim en un entorn privilegiat com ara els pobles del Llobregós, fora bo potenciar el joc a l'aire lliure i a qualsevol hora del dia. Fins i tot sortir als vespres a jugar a la plaça del poble pot resultar una

activitat força motivadora ja que la foscor i la nit desvetllen noves emocions.

Hem de buscar situacions diferents de les que ja tenim la resta de l'any. Hi ha nens que els costa molt sortir al carrer, però cal animar-los que a fora hi ha d'altres maneres de jugar que a dins a casa no són possibles: fer cabanes, voltar amb bicicleta assaborint la independència i la llibertat de moviments que et dona aquest mitjà; qualsevol racó d'una plaça es pot convertir en una botiga improvisada, en una casa, en una escola... També és el moment de fer-los saber que per voltar cal prendre algunes mesures de precaució depenent de l'activitat que es vagi a fer (ús sempre del casc si es va amb bicicleta o monopati, vigilar si es va per carrers, iniciar-los en alguns

senyals de trànsit...) i així anar creant hàbits i pautes a tenir en compte quan es vol sortir de casa. La sensació de llibertat a l'hora de jugar a l'aire lliure afavoreix que nens i nenes de diferents edats juguin al mateix joc, respectant-se mútuament i acceptant les normes que tingui el joc. És clar, sempre arriba el moment en què aquell agermanament màgic s'acaba i a vegades malament, però tot forma part del "joc".



**Garrofé**  
Joleria  
Fluvià nº 3  
Guissona  
Telèfon 973550320

**un cop de mà**  
suport pedagògic  
**Reforç especialitzat de tots els aprenentatges**  
Plaça de la Plana, 2 Baixos - 25210 Guissona - Tel. 973 55 16 92

**TALLERS** *Art*  
**Gargantè**

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n  
25750 TORÀ (Lleida)  
Telèfon 973 47 34 21

*Josep Viladrich*

*Pintura i Decoració*

Carrer Occident - Tel. 973 473 455 - TORÀ

- Fred industrial i comercial
- Instal·lacions
- Manteniment i reparacions
- Instal·lacions d'aire condicionat
- Rètols lluminosos



**GAR  
FRED**  
c. de b.



C/ Convert, 12  
25750 TORÀ

Tel. i Fax. 973 473 387

**Gimnàs**  
**TORÀ**

Us ofereix:

loga  
Aeròbic  
Manteniment  
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506  
637 714 105

**iberCaja**

*Al seu servei*

Plaça La Creu, s/n  
25750 TORÀ (Lleida)  
Tel. 973 47 32 27

**"cal xandri"**

RENTAL  
DINERS  
RESTAURANTS  
LIBRERIA  
TALLERS  
PAPELERS  
LOTIS CALAFAT  
LOTIS 800  
SERVIS DE PLANTIA

Sant Jaume, 33  
tel. 938698168  
08280 CALAF



**EXCAVACIONS DUOCASTELLA, S.L.**

CASTELLTALLAT - Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163  
08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)



**Restaurant Cal Borres**

**Plaça Major nº 1**

**Biosca (tel. 973473632)**

Menú de dilluns a divendres

Cap de setmana carta

Dimecres, descans setmanal

# EL LLOBREGÓS, LLOC D'ESTIVEIG



La nostra Vall es pot convertir en un lloc ideal per a les vacances. Moltes famílies ja ho han descobert i tot l'estiu o una part conviuen amb nosaltres fugint de la rutina i del brujit de les grans ciutats.

Presentem un reportatge sobre el caràcter estiuejador de la Vall del Llobregós, amb el testimoni de moltes famílies que hi passen l'estiu.

La nostra natura, els nostres boscos, els nostres pobles, el patrimoni cultural i històric que s'hi conserva, ajuden perquè cada vegada més els estius estiguem més acompanyats.

Heus aquí la Torre de Vallferosa amb el nou accés per a poder ser visitada.

# EL LLOBREGÓS, LLOC D'ESTIUEIG



*Vista de la Vall del Llobregós des de Santes Creus del Bordell*

## FAMÍLIA ARAGÓN-VILASALÓ (per Imma Raluy)

L'Agustina Vilasaló fa 40 anys que estiueja a Sanaüja, primer amb els seus pares i el seu germà Josep M. a cal Fontanet amb els seus oncles. Després a ca la Senyoreta, que era de la tieta i dida del seu pare, que també es deia Agustina Vilasaló, que tot i que vivia a Barcelona ja estiuejava a Sanaüja, d'on era filla.

Quan l'Agustina es va casar amb el Julian Aragón, que és un enamorat del poble i ara un sanaüjenc, venien primer per Setmana Santa i per la Puríssima i molt aviat van acabar venint tots els caps de setmana. Durant més de 20 anys, cal Capitana, ha estat la seva segona residència i la més esperada. Al costat mateix hi ha ca la Senyoreta on passa les vacances la seva mare, Bienvenida.

El Joan (23 anys), la Gemma (19) i la Victòria (11) són els seus tres fills. Al Joan, a diferència de les seves germanes, li encanta la ciutat, viu en el barri de Sants a Barcelona, i no canvia l'ambient de la ciutat per la tranquil·litat del poble. La Gemma, en canvi, està decidida a venir a viure a Sanaüja quan acabi els estudis; a més de la colla de tota la vida del poble, ha fet amics a Guissona i li encanta sortir de marxa. La Victòria i la seva mare gaudeixen molt a les piscines i a tots els agrada cuidar l'hort i passejar els gossos. També participen en la colla dels geganters: la Victòria porta un capgròs; el Julian, un gegant, i la Tina fa de mainadera i abasteix de beure. Tots estan d'acord que Sanaüja els porta tranquil·litat i salut.



IMMA RALUY



## JORDI FONT i DOLORS FARRAN (per Albert Brau)

Som nascuts a Barcelona i Ivorra, respectivament, som matrimoni i vivim a Sant Sadurn d'Anoia. Tenim dos fills: la Laura i el Llorenç.

Durant l'any passem molts caps de setmana a Ivorra i cada any bona part de les vacances d'estiu, ja que hi tenim casa pròpia.

El fet que estiguem tan arrelats a Ivorra és perquè, a part dels lligams de tipus familiar, ens hi trobem molt bé i els nostres fills hi tenen moltes amistats i gairebé ens hi sentim com a casa.

D'Ivorra valorem la tranquil·litat, la marinada al capvespre, les nits

fresques, el cel immens i estrellat i el paisatge segarrenc. Les nostres aficions són bàsiques i sobretot ens agrada la lectura, el contacte amb la gent, poder refrescar-nos a les piscines i també fer turisme per la comarca i els pobles veïns.

Ja veieu. Res de l'altre món, però sí un entorn molt agradable que, a fi de comptes, ens dona una qualitat de vida que ens atrau i ens omple de benestar.



*Vista panoràmica de Talteüll (dalt). A l'esquerra, la primitiva entrada de les muralles d'Ivorra i a la dreta una mostra gastronòmica del Llobregós: l'ofegat de la Segarra.*

# EL LLOBREGÓS, LLOC D'ESTIUEIG

RAMON FITÓ



La seqüència de les estacions de l'any produeixen canvis cíclics en el paisatge modificant-ne captivadorament la seva percepció. L'equilibri entre les zones de conreu i de superfície arbrada, ubicades en un relleu de baixa muntanya, confereixen un caire singular i divers a l'entorn natural. El fet d'haver estat durant l'Edat Mitjana un territori de frontera, a cavall entre la Catalunya Vella i la Nova, fa que tinguem a l'abast nombrosos vestigis d'arquitectura romànica i d'edificacions defensives força interessants. Per diverses circumstàncies, com ara la baixa densitat d'ocupació humana i el distanciament geogràfic respecte de les grans urbs, els petits nuclis de l'Alta Anoia i del

## CAL GUILLELLA, SANT PESSELAÇ, CALONGE DE SEGARRA (per Ramon Fitó)

Tots nosaltres vivim habitualment a Terrassa, per bé que la vinculació amb aquesta casa és molt estreta, ja que és on va néixer l'Argentina -la mare-, i és d'on prové part de la nostra família des de temps immemorials.

De petits, de tant en tant, veníem a Sant Pesselaç a visitar els avis i oncles, fins que els tiets es van haver de traslladar a Calaf per motius laborals.

L'any 1997 vàrem començar les obres de rehabilitació a casa i a passar-hi caps de setmana i períodes de vacances. Ha estat un retorn als orígens.

Són molts aspectes que valorem d'aquest lloc del país: els vincles familiars són un factor determinant, però l'entorn històric, natural i paisatgístic també és molt important per a nosaltres.

Llobregós, de moment, han aconseguit conservar quasi invariables els trets urbanístics des que es van formar en època medieval i consolidar a inicis del segle XVIII. El fenomen nefast de les urbanitzacions i del creixement irracional de segones residències no ha arribat, i esperem que no hi arribi mai, a aquest territori.

El fet de ser tan pocs veïns a Sant Pesselaç, fa que el tracte sigui molt familiar entre nosaltres. Els més petits tenen molt d'espai i possibilitats d'esbarjo. Per tot plegat, per als amants del silenci, la tranquil·litat, i el respecte pel medi, gaudir d'un entorn com el que envolta Sant Pesselaç és un veritable privilegi.

Els membres de la nostra família: Argentina Guilbets, Mercè Grau Guillella, Marc Enrich Grau, Pere Grau Guillella, Mercè Torres Martínez, Gemma Grau Torres, Marçal Grau Torres.



Retaula barroc de Sant Pere de l'Ars (Sant Pesselaç)



Concert a la Fira de Prades de la Molsosa

## FAMÍLIA COLMENAR-SORIGUERA (per Imma Raluy)



Quan fa 15 anys l'Ismael i la Francisca van fer la primera obra de manteniment a la cotxeria de cal Coles de Biosca ningú no es podia imaginar que avui hi hauria una casa de bell nou com la que gaudeixen des de fa un any aquest matrimoni de la Seu d'Urgell, la seva filla, Francina (de 32 anys), i el seu gendre, Manel Boronat (de 37).

La Francisca Soriguera va viure a Biosca fins als 8 anys, el seu pare era fill de Viver i la seva mare de Biosca. L'Ismael Colmenar és nascut a la província de Conca. A ell aquest paisatge ressec de la Segarra li recorda la seva terra. A la seva filla i al seu gendre que viuen i treballen a Andorra, de seguida els va agradar el paisatge i la tranquil·litat. També valoren la facilitat de comunicacions i l'acolliment de la gent. La Francisca ens diu que el primer que fan quan arriben a Biosca és anar a buscar aigua a la font que tenen a sota de casa, és un ritual.

Tots són uns entusiastes del poble, els homes han participat amb altres voluntaris a arreglar i pintar el parc de Biosca, també en un racó abandonat del seu carrer hi han fet un jardinet amb treball i il·lusió. Reconeixen que la decisió de conservar aquesta herència de la família va ser un encert i ara esperen el divendres per a escapar-se a Biosca.



Activitat boletàire al Llobregós



Parc Forestal de Biosca



Les carreteres del Llobregós són ideals per a la pràctica del cicloturisme

# EL LLOBREGÓS, LLOC D'ESTIUEIG

## Família Francesc Bermejo i Eugènia Coy (per Albert Brau)

Som un matrimoni que fa 20 anys que estem casats. Tenim dos fills adoptius, una nena, Estela, de 9 anys, i un nen, Hèctor, de 7. Són germans i nascuts a Guatemala, d'on vingueren l'any 2001. La nostra residència habitual és Barcelona, al barri del Poble Nou, on ens trobem molt a gust.

El fet que vinguem a Torà per les vacances i altres vegades durant l'any té connotacions familiars, ja que compartim una casa amb els nostres pares.

Per què ens agrada Torà? A part de la qüestió familiar i dels records de la infantesa, molt lligats a la vila, la tranquil·litat que busquem al marxar de Barcelona és total. El tracte amb la gent és enriquidor i els nostres fills gaudeixen d'una llibertat i una autonomia envejables, ja que poden jugar i córrer per carrers i places podent-los controlar gairebé des de casa. I això és impagable.

Els nostres gustos no són gens complicats. La lectura, les excursions per les rodalies, els banys a



les piscines i les pistes de tennis per als dos menuts donen tot el sentit a les nostres vacances a Torà.



*Les festes i les tradicions són presents entre nosaltres i representen un atractiu més, com les festes del Brut i la Bruta de Torà (dalt) o la festa de Sant Antoni Abad a Sanaüja (esquerra)*

## Família Sánchez Méndez (per Dani Vidal)

Fa 24 anys cal Peret, de Massoteres, era una casa que gairebé es trobava en estat de ruïna. Va ser llavors quan la van comprar el Tomàs Pérez i l'Azucena Méndez, un matrimoni del barri d'Horta, a Barcelona, que la van restaurar i la van convertir en la seva segona residència.

Des d'aquell moment ells i els seus dos fills, Tomàs i Alba, han vingut habitualment al poble els caps de setmana i en períodes de vacances. Són com uns habitants més: es coneixen amb tothom i col·laboren en totes les iniciatives locals.

El segon cap de setmana de juliol han vingut a Massoteres el Tomàs Sánchez Méndez i la seva xicota, Celine, per participar a la Baganal Romana



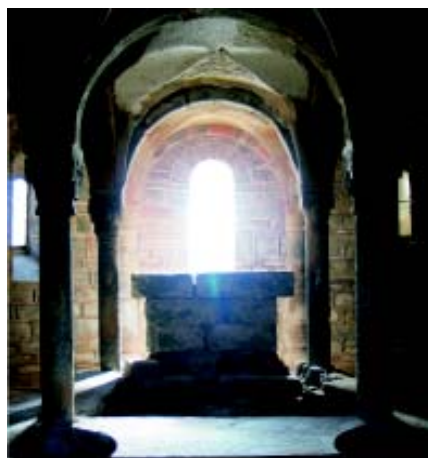
*El Tomàs i la Celine de cal Peret*

de Guissona. De les seves estades al poble el que més valoren és la tranquil·litat, ho troben un lloc perfecte per desconnectar, el fet que no hi hagi cap botiga també ajuda en aquest aspecte. Diuen que la gent és molt acollidora i autèntica, i els agrada sortir a les festes majors i esdeveniments tradicionals que se celebren els caps de setmana.



*Les caminades culturals populars o les Caramelles de Pasqua són activitats que es realitzen per tot el Llobregós i on participen moltes persones.*

*A baix, un aspecte de la plaça Major de Massoteres i la cripta romànica del monestir de Cellers, que ens parla de la nostra història medieval.*



# EL LLOBREGÓS, LLOC D'ESTIUEIG

**Josep M. Freixas i Leonor Fresno** (per Maria Morros)

En Josep M. i la Leonor formem un matrimoni que vivim a Terrassa i que tenim tres fills, German, Laia i Rosa Mireia de 30, 27 i 22 anys, respectivament.

Fa molts anys que venim a Castellfollit ja que els avantpassats de la Leonor n'eren fills. Hi venim molts caps de setmana i sempre per les vacances. Ens hi trobem tan bé i els nostres lligams són tan forts amb el poble, que en endavant encara ho seran més ja que el fill i una de les filles es casaran amb la Gemma i el Ramon de Castellfollit i viuran aquí.

El que més ens agrada d'aquest poblet tan encantador és poder participar activament en qualsevol festa i/o activitat que s'hi organitza ja que ens considerem totalment integrats a la vila. A més ens agrada molt fer caminades, visitar els pobles dels voltants, anar als mercats de Torà i Calaf, a l'hivern anar a esquiar al Port del Comte i, sobretot, escoltar alguns dels concerts que a l'estiu es fan a la comarca.



*Pista de tennis de Castellfollit de Riubregós*



*Església romànica del Priorat de Santa Maria de Castellfollit de Riubregós (esquerra). Castell de Boixadors a la capçalera del riu Llobregós, un lloc ideal per visitar (dreta).*





*Massoteres aviat disposarà d'un camp de golf, obert i assequible a tothom*

## Resumint:

La Vall del Llobregós és un lloc atractiu per a molta gent que ha descobert els seus encants. Tant la natura, com el patrimoni cultural i artístic, com les activitats de lleure són elements que fan que la nostra zona es pugui convertir en un lloc de repòs i relax i tranquil·litat en una època que aquestes qualitats es necessiten i són buscades per moltes persones, sobretot de les grans ciutats.



*El poble d'Oliola, a l'extrem oest del Llobregós*



*Manifestacions esportives que es fan a la Vall*



*El Crist del Sant Dubte d'Ivorra*

## Més informació:

[www.valldellobregos.cat](http://www.valldellobregos.cat)  
[www.llobregos.net](http://www.llobregos.net)  
[www.apactora.org](http://www.apactora.org)  
[www.turismesegarra.com](http://www.turismesegarra.com)  
[www.ccsegarra.com/turisme](http://www.ccsegarra.com/turisme)



*Església gòtica de Sanaüja*



*La «Coca de Recapte», una elaboració pròpia*



*Museu del Pa, a Torà*

# S'ENSORRA SANTA MARIA DE LLANERA

XAVIER SUNYER



Aquesta capella romànica es troba situada en el terme de Torà, adossada al mas del mateix nom, molt a prop del castell de Llanera.

L'esfondrament de la façana i part de la nau es devia produir fa uns mesos, però ha passat inadvertit fins que membres de l'APACT se n'han adonat durant una caminada per la zona. Segurament la nevada de l'hivern hagi accelerat l'enderroc, ja que l'edifici es trobava en un estat força deteriorat.

La destrucció d'aquesta capella posa en evidència que hi ha un cert desinterès per aquell patrimoni artístic considerat injustament de segona categoria, com Santa Maria de Llanera.

Actualment només els béns més mediàtics aconsegueixen cridar l'atenció de l'Administració. Un exemple n'és la torre de Vallferosa. Es tracta de béns que tenen ressò en els mitjans de comunicació i són un formidable aparador per als polítics.

Al municipi de Torà no és cap secret el lamentable estat en que es troben el pont de les Merites, la capella romànica del mas Soler, Sant Martí de Cellers, l'església de Sant Salvador de l'Aguda o l'església gòtica de Sant Martí de Llanera, béns tots ells d'un indubtable interès artístic però que, de no posar-hi remei, acabaran enrunats com el castell de Llanera, el pont del Diable o Santa Maria de Llanera.

Per més que les institucions públiques i el mateix Bisbat de Solsona han estat avisades, és com predicar al desert, de res serveixen les queixes i advertiments d'entitats com l'APACT, que s'ha vist obligada a efectuar obres de consolidació en alguns d'aquests edificis amb els seus limitats mitjans i pel seu compte i risc.



*Enderroc actual*



*Capella i mas fa un any*



*Capella i mas en l'actualitat*

# LA RECUPERACIÓ DE L'ANTIGA GEGANTA: EL TRIOMF DE LA TENACITAT

TEXT I FOTOS: MARIA GARGANTÉ LLANES



És ben sabut per tothom que hi ha ben poques coses que no requereixin esforç. Esforçar-se per aconseguir quelcom sempre acostuma a considerar-se meritori, però quan aquest esforç no està motivat per interessos personals o professionals, el mèrit esdevé superior. I és que la recuperació de l'antiga geganta de Sanaüja és un projecte que neix de la il·lusió i que pensa en la comunitat, que pensa en el poble i en la seva memòria col·lectiva. Els artífex d'aquesta recuperació són el grup de grallers i geganters de Sanaüja, que ja fa temps endegaren un projecte que semblava una empresa utòpica i merament romàntica: recuperar els antics gegants de Sanaüja, desapareguts durant la Guerra Civil i que dataven del segle XVIII. Aquests gegants havien estat substituïts per l'actual parella de reis, als quals es van afegir posteriorment els gegants de mans lliures Margall i Cugula.



El primer pas per poder recrear les figures dels gegants antics va ser realitzar una crida per tal d'obtenir-ne imatges i fotografies antigues. L'elaboració d'una memòria explicativa on es feia constar documentalment la seva antiguitat de més de dos-cents anys fou un primer pas per tal d'obtenir recursos, que el Departament de Cultura de la Generalitat recompensà finalment amb una subvenció de 4.000 euros. A partir d'aquí, l'esforç del grup i els recursos obtinguts de diverses accions com la venda de bengales per la Festa Major han permès, de moment, ultimar la recreació de la figura de la geganta, que s'ha dut a terme al taller de Toni Muiyal, de Cardona. La geganta tindrà una mida superior a la parella reial, ja que tindrà una alçada d'uns 4,20m aproximats, la qual cosa la situa dins la classificació tipològica de gegants més alts.



La seva presentació oficial tindrà lloc durant la propera Festa Major i, si bé encara no podrà acompanyar-se del gegant que li feia de parella, la presència d'aquesta monumental geganta -que ha tingut un cost d'uns 7.000 euros- representarà una fita molt especial: el triomf de la tenacitat i la il·lusió d'un nombrós grup de persones que estimen Sanaüja.





Per a qualsevol excursionista català, un dels objectius més desitjats és l'ascensió a la Pica d'Estats, la muntanya més alta de Catalunya, així que, com a bons catalans, a mitjans del mes d'agost passat una colla d'amics vam decidir pujar al sostre del nostre país. Ens va semblar una bona idea fer-ho en aquesta època de l'any perquè no cal utilitzar ni grampons ni piolets, amb prou feines vam poder trepitjar una clapa de neu gelada; en contrapartida, però, vam fer front a les altes temperatures típiques de l'estació.

El cim es troba situat als Pirineus, entre la comarca del Pallars Sobirà i França, al final de la Vallferrera i la ribera de Sotllo, formant un trident, on el pic central i més alt és la Pica amb 3.143 m, el pic occidental és el Verdaguer, de 3.131 m, i l'oriental és la Punta Gabarró, amb 3.115 m.

S'hi arriba des de Llavorsí en direcció a Àreu, i una vegada allà s'agafa una pista de 12 km que arriba fins al Pla de Boet després de 45 minuts de bots amb el cotxe. Allí hi vam aparcar i, ben carregats, vam iniciar la nostra fita.



En principi sembla que l'ascensió és pot dur a terme en 6 hores d'una tirada (s'han de tenir unes bones cames...), però nosaltres teníem dos dies per endavant i vam decidir fer nit als llacs, opció que tria molta gent ja que l'esplanada de l'estany de Sotllo ben bé semblava un càmping.

Només començar a caminar ens trobem el refugi de Vallferrera, a 1.940 m, una altra bona opció per fer nit abans de pujar a la Pica; a partir d'aquí el camí s'enfila cada vegada més, potser és una de les parts

de fer un pas endavant i dos endarrere... el desnivell de 400 m es fa en més o menys una hora, i resulta força dur ja que en alguns trams el pendent arriba a 45°. El patiment s'acaba al port de Sotllo, situat entre el pic de Sotllo i Verdaguer, aquest punt i tota la carena que en segueix conforma la frontera entre Catalunya i França.

A partir d'aquí hi ha dues opcions per arribar al cim, una més ràpida i perillosa, grimpant per la carena, i l'altra, més lenta però segura, per la vessant



que ens va costar més, ja que és força dret i encara estem freds. Acabada aquesta costa, val la pena fer una "parada tècnica" per reposar forces, menjar una mica i contemplar el paisatge que és preciós.

Seguim caminant una estoneta més i després d'intercanviar comentaris amb els molts excursionistes que ens anem trobant -és curiós el simpàtics i amables que són la gent a la muntanya-, arribem a l'estany de Sotllo, a 2.353 m; allà ens instal·lem i abans de sopar fem un reconfortant bany al llac... d'aigua gelada, la sensació de relax no té preu!

L'endemà ens llevem a les 6 del matí i enfilem cap a l'estany d'Estats, on de cop i volta el paisatge canvia i es converteix en una abrupta tartera, d'aquelles

francesa començant per un desens d'uns 100-150 m que permet rodejar el massís de la Pica per la cara nord. Nosaltres vam escollir la segona opció, i vam tenir premi, vam poder gaudir de la companyia dels millors experts en travesses d'alta muntanya: els isards.

Arribats al Coll de Riufred només falta la grimpada final, i amb poc més esforç ja som al cim de Catalunya! Tot el país és als nostres peus, és impressionant... però no us en donarém més detalls ja que es tracta que hi pugeu i ho contempleu amb els vostres propis ulls... ens vam fer les fotos de rigor amb la creu i la senyera i jo ja havia complert el meu somni: fer el meu primer 3.000 als 30 anys!



*Us agraïeix la  
vostre companyia.  
Fins aviat.*

Plaça d'Hostal, 1  
Telèfon 973 47 30 00  
25750 Torà (Segarra)

**Presentem diferents opinions de pagesos de la Vall del Llobregós sobre la collita d'aquesta temporada. La pagesia, que sempre ha hagut de mirar el cel per veure si plou, si fa calor o si pedrega, continua amb aquesta incertesa en ple segle XXI. Agraïm a les persones que hi han col·laborat i ens han donat la seva visió.**



Enguany la collita al terme de Castellfollit de Riubregós encara s'ha salvat, en part gràcies a alguna pluja primaverenca i a la nevada de l'hivern. Els ordís primerencs han donat bons rendiments i en canvi als més tardans els va faltar aigua. A més el sol els va cremar molt i no es van poder desenvolupar. El blat, en canvi, en surt força, però a diferència d'altres anys és més migrat.

La manca d'aigua i les fortes calors ha assecat la planta abans del que és habitual, la qual cosa ha provocat que la recol·lecció s'avancés uns 10 o 15 dies. **Jordi Rotés i Pinós - Castellfollit de Riubregós**

La collita de cereals d'enguany, després de moltes inquietuds i angoixes, podem dir que ha estat millor del que ens pensàvem.

Resumint amb unes poques xifres podríem explicar que l'ordi amb uns 3.000 Kg/ha, i la colza, amb uns 2.000, han tingut un rendiment del 75% respecte d'un any bo; en canvi el blat s'ha quedat un 10% per sota, amb uns resultats de 2.600 Kg/ha.

No es pot dir que sigui un molt mal any, fins i tot algú pot pensar que ha estat molt bo si s'arriba a comparar amb la collita del 2005 que, com tots sabeu, va resultar catastròfica. Hem de confiar que la climatologia doni un gir de 180 graus i que l'agricultura es pugui recuperar d'aquestes anyades tan minses. Perquè si a més a més dels resultats deficitaris hi sumem -o restem- els preus d'escàndol del cereal, no té res d'estrany que la gent jove es desentengui de la terra i es busqui la vida en altres activitats. **Josep Farguell i Garriga - Torà**



Aquest any, tot i no ser un any bo, la collita es pot qualificar d'acceptable, sobretot si la comparem amb la de l'any passat. Malgrat la sequera que ha patit la planta durant tota la primavera, ha estat la neu caiguda a l'hivern i la bona saó que aquesta va deixar el que finalment ha permès salvar una bona part de la collita. Amb algunes pluges que haguessin caigut a la primavera el resultat hauria estat molt millor. **Damià Duocastella - La Molsosa**

Les perspectives de collita d'aquest 2006 es presentaven excel·lents. Després d'una bona naixença del cereal, la nevada que va caure a la zona ens feia pensar que seria un gran any pel que fa a les produccions. Posteriorment, una primavera sense pluges va anar fent minvar tant les nostres esperances com les collites. Hi havia moments que pensàvem que es repetiria la desastrosa campanya del 2005.

En el moment de la recol·lecció es va notar una gran diferència de producció respecte a la data de sembra. Mentre que en varietats primerenques la producció era acceptable, tot i un gra minvat i petit, en les varietats tardanes va anar francament malament.

Ara ens toca preparar la terra per tornar a sembrar i esperar que l'any vinent sigui millor. De fet, ja veurem què passarà, ja que a més de no poder influir en el temps ni en el preu del cereal, de moment ja sabem que aquests dies s'ha batut el rècord històric en el preu del petroli. Si res no canvia, hi podria haver més feina a plegar-ne que a fer-ne caure! Sort n'hi ha que els pagesos treballem per romanticisme. **Marc Vilaró i Oliva - Calonge de Segarra**





A Sanaüja es cultiva principalment ordi i blat, i si no plou durant la primavera la collita no va bé. Com que no va ploure gens es creia que seria encara més dolenta. Ha sortit menys de mitja collita, quan es podria dir que la mitjana és 3.000 kg/ha, s'ha fet un enrassat de 1.500 kg/ha. Els sots i la terra més bona i més frescal han aguantat més la humitat. La palla acompanyarà perquè va més ben pagada, però aquí se'n gasta poca.

La collita ha vingut molt avançada, enguany es va començar el 5 de juny quan normalment no es cull fins al 20. Val a dir que a l'hivern es presentava molt maca i els pagesos vam fer les despeses corresponents i els nitrats es van aprofitar molt, però el sol de maig va cremar el gra i a última hora no ha anat tan bé. I això després de la collita catastròfica de l'any passat.

Corre el rumor que es dispersa iodur de plata per interessos particulars a desfer els núvols i això afecta els cerealistes. Aquesta pràctica, si es confirma, és il·legal. Nosaltres acceptem que no podem lluitar contra la climatologia, però necessitem més ajuts de l'Administració i una política de preus més sensata. **Josep M. Alsedà i Clavé - Sanaüja**

A la zona on nosaltres estem la valoració de la campanya d'enguany ha sigut mitjana. Les terres que van ser sembrades a partir del 12 d'octubre han donat un rendiment normal, tirant a bo, independentment del que haguéssim sembrat. En canvi el que va ser sembrat després del 15 de novembre, el resultat ha estat molt inferior. Suposo que això es degut al fred i a la poca pluja de la primavera.

S'han recol·lectat entre 3.500 i 4.000 Kg/ha. en les zones primerenques. En canvi, a la resta el rendiment ha donat entre 2.000-2.600 Kg/ha. La colza sembrada als voltants del 15 de setembre ha tingut un rendiment de 2.600 Kg/ha, que es troba dins el rang d'una collita normal. No obstant això, si ho comparem amb els resultats de l'any passat, hem de dir que enguany podem considerar la collita com a bona. **Josep Noguerola i Serra - Sant Serni**



Aquest any es presentava una bona collita a causa sobretot de la gran nevada d'últims de gener. Tothom hi havia posat moltes esperances, ja que l'any passat fou un dels més dolents que es recorden.

Fent balanç observarem una gran diferència entre el sembrat primerenc i el tardà. En el cas de l'ordi les varietats de cicle llarg han estat millors que les de curt. També hi ha hagut una gran diferència en els diferents tipus de terra, ja que les grosses i argiloses van acumular més la humitat que després l'ha anat ajudant fins al final.

Pel que fa al blat, en ser de cicle llarg, ha notat -i molt- la manca de pluges a la primavera, la qual cosa s'ha traduït en un gra molt petit, així com la diferència en el tipus de terra ha esdevingut molt important.

Resumint: no ha estat la collita que hom esperava a l'hivern, però si es té en compte la gran sequera de la primavera, podem qualificar-la com d'una collita bastant normal. **Josep Simon i Llorens - Ivorra**



Els rendiments de la collita d'aquest any al terme de Massoteres han estat inferiors als 3.000 kg/hectàrea, més o menys han oscil·lat entre el 13 i el 15 per una.

A l'inici de la primavera semblava que hi hauria una collita molt bona per la neu que va caure al gener. Però la falta de pluja, no va ploure durant els mesos d'abril i maig, va afectar molt els cereals i va fer minvar molt la collita. Tot i així, encara ha estat lleugerament millor del que aparentava abans de començar a segar. **Joan Vidal Bosch - Massoteres**





## EL VENTILADOR

Els amics seguidors del Ventilador ja sabeu que utilitzem aquesta secció per, justament això, ventilar les misèries que ens afecten negativament a fi que en prenguem consciència i puguem, si més no, fer les reivindicacions a qui correspongui. En aquest cas però, podríem dir que ha estat a l'inrevés: ha estat la ciutadania la que ens ha demanat fer alguna cosa en un tema que molt els preocupa, i aquest no és altre que el iodur de plata.

Podríem dir que el iodur de plata és utilitzat per dispersar els núvols que podrien portar precipitacions amb pedregada, i de fet els dispersa, però té l'inconvenient que també desfà els núvols que podrien portar precipitacions d'aigua.

És una pràctica que històricament s'havia fet a les Terres de Lleida mitjançant canons cremadors terrestres, i aquests s'utilitzaven des de mitjan abril fins a mitjan octubre i, encara que sembli estrany, aquesta activitat era subvencionada pel Departament d'Agricultura.

Tot plegat va portar conflictes entre els pagesos cultivadors de fruita i els pagesos cultivadors de cereals fins al punt que el DARP va suprimir les ajudes a les campanyes preventives contra la pedra l'any 2005. Aquest fet va significar un reconeixement al

constituït Col·lectiu Antiiodur de Plata amb seu a Vilanova de Meià. Des de llavors, sense subvenció i per compte de les companyies asseguradores, s'ha vingut fent el mateix però per mitjans aeris.



*Transports*  
**MOLINS**

Serveis:

**PLOMA - PALETITZAT - BOLQUET**

Carrer Sant Gil, 1 1r-1a.  
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 578  
Tel. Mòbil 610 40 39 21

**LLIBRERIA  
ROVIRA**

*Estanc  
Videoclub  
Papereria  
Objectes de regal*

M<sup>re</sup> Rosa Mases Riu  
P/Vall, 16 Torà (Lleida)  
Tel. i fax: 973473346

# IODUR DE PLATA PER PROTEGIR UNA INDÚSTRIA?

També, per encàrrec del Consell Comarcal de la Segarra, la Universitat de Barcelona va fer un informe en el qual qualifica de nociu l'ús del iodur de plata.

Diu que el iodur de plata que s'utilitza per evitar les tempestes de pedra sobre les collites podria tenir efectes sobre la cadena alimentària i recomana fer una sèrie d'anàlisis periòdiques sobre la concentració d'aquesta matèria a terra i a l'atmosfera, unes anàlisis que també haurien d'incloure els arbres fruiters.

I per què expliquem tot això? Doncs perquè la gent que viu al camp i es passa el dia mirant al cel a veure si vénen núvols de pluja, el que veuen venir són uns avions que volen a força alçada dispersant el iodur de plata que llença la companyia asseguradora dels 16.000 vehicles dipositats a l'empresa CAMPA de Calaf.

Davant d'aquesta situació, el sindicat Unió de Pagesos, en data 9 de juny de 2006, va demanar una entrevista conjunta amb els consellers d'Agricultura i de Medi Ambient per aclarir si a Catalunya es

realitzaven tractaments aeris amb iodur de plata per evitar pedregades. El sindicat va demanar a la Generalitat que informés sobre l'ús d'aquesta substància i les conseqüències que aquests tractaments tenen en l'agricultura, ja que la falta d'informació i la preocupació pels perjudicis que aquests tractaments poden causar fa necessària una explicació clara i documentada sobre aquestes pràctiques.

L'entrevista conjunta encara no s'ha realitzat, però el cert és que el DARP, el dissabte 10 de juny, es va afanyar a negar l'ús de tractaments de iodur de plata a la zona de Lleida.

Resumint, com sempre la lluita contra el iodur, perquè algun dia torni a ploure, l'haurem de fer tots nosaltres amb els mitjans al nostre abast. No esperem que cap funcionari, ni d'Agricultura ni de Medi Ambient, mogui un dit per nosaltres. No fos cas que, tot remenant, es fotés de morros amb alguna empresa on en el seu Consell d'Administració formés part el qui li paga el sou cada mes. I és clar, amb les coses de menjar no s'hi juga.



VENDA - INSTAL·LACIÓ  
REPARACIÓ D'ELECTRÒNICA EN GENERAL

TV-VÍDEO-AUDIO-HIFI  
TELECOMUNICACIÓ  
ORDINADORS  
TELEFONIA

**ELECTRONICA MCA**

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

e-mail: [mca@viladetora.net](mailto:mca@viladetora.net)

C. del Vall, 6 Tel./Fax 973473350

25750 TORÀ (Lleida)

**imaGE.**  
saló d'estètica

- FOTODEPILACIÓ (La depilació definitiva)
- SOLARIUM VERTICAL
- MASSATGES (Quiromassatge, drenatge limfàtic, reflexologia podal ...)
- DEPILACIÓ (cera rosa, tèbia, calenta)
- MANICURA, PEDICURA
- TRACTAMENTS FACIALS

Plaça Barcelona 92 nº 8 baixos CALAF

93 868 03 49

EXCAVACIONS GERMANS

**CASES** S.L.

Ramon Cases Jounou

Avda. Solsona, 8 Altell, 5  
25750 TORÀ (Lleida)  
Tel. 973 473 616

Mòb. 629 285 518

C/ Escots, 30  
25753 SANAÜJA (Lleida)  
Tel. Fax 973 476 041

Serveis Forestals

Neteges

Aprofitaments

Venda de Llenyes i fustes  
Tancats de Bestiar i Parcel·lació

Tel. 607 91 89 76

973 29 61 21

973 48 38 36



Restaurant **"CAN SOLÉ XIC"**

Plaça Major, 10  
25751 CLARET  
Torà (Lleida)

Reservi taula a:  
973 29 60 08

cansolerix@viladetora.net

TRANSPORTS I CEREALS  
**COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.**

Casa Freixes  
25287 Ardevol de Pins (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30



**Perruqueria**  
**Carmen's**  
HOME I DONA

*Depilacions, solarium...*

Plaça del Vall, 8  
Tel. 973 473 106  
TORÀ (Lleida)



Atenció personalitzada per a avis  
i/o malats, a domicili.  
Servei de neteja per a particulars,  
despatxos, obra nova.

Tel. mòb.: 618 72 88 59  
e-mail: sad\_segarra@yahoo.es

**SERVEI**  
**ASSISTENCIAL**  
**DOMICILIARI**

**Construccions**  
**Sant Gil, S.Coop.C.Ltda.**



Av. Solsona, 8, ents 6 - Telèfon 973 473 547 - 25750 TORÀ (Lleida)

Plaça del Vall, 24 TORÀ (LA SEGARRA)

mail: gotic@cag.es

Telèfon 973 47 35 38



TORÀ DE RIUBREGÓS



# VISCA LA FESTA MAJOR!

Durant l'estiu els nostres pobles es vesteixen de festa i la nostra Vall sembla una contínua i atractiva jornada festiva, amurada de focs d'artifici, de balls populars, de concerts sorollosos, de banyes refrescants d'escuma, de pallasos per a la canalla. Tot un menú on poder escollir per tal de conuiu amb els nostres convilatans i amics, amb molts dels quals no ens trobem durant l'any i és ara, per la Festa Major, que ens retrobem.

Per això presentem els programes que ens han arribat de les Festes Majors, per tal que en tingueu coneixement i pogueu escollir on passar la vetllada el més agradable possible.

## ALENY

**Dia 24 de setembre:** Missa a l'1 del migdia i a continuació vermut.

A la tarda, sessió de ball a partir de les 7 i a la mitja part, entrepà de pernil gratuït per a tothom.

## ANFESTA

**Dia 6 d'agost,** al matí, missa solemne.

19,00 h - Actuació de la colla de Gegants i Grallers de Sanaüja

19,30 h - Ball de tarda amb el músic JORDI CASELLAS. Durant el ball s'organitzarà un concurs en què se sortejaran tres premis:

1r premi, un TV color de 14 pulgades. 2on premi, un lector de DVD.

3r premi, un microones.

S'obsequiarà tothom amb un entrepà de pernil i hi haurà servei de bar. En cas de pluja es disposa de local cubert.

## BIOSCA

**29 de juliol,** 20,30 h - Ball de tarda amb el grup "Babel" i ball de nit amb el mateix grup.

**30 de juliol,** Ball llarg amb l'orquestra "Juniors"

**31 de juliol,** 21,00 h - Sopar de germanor i actuació del Mag Selvin i "Atraction Ballet"  
LAFESTAMAJOR INFANTIL:

**29 de juliol,** a les 12 h, bany d'escuma a la Plaça Major i Actuació dels castellers d'Igualada "Moixiganguers"

**30 de juliol,** Animació infantil amb el grup "Plàstics"

## CASTELLFOLLIT DE RIUBREGÓS

**Dia 11 d'agost,** 19,00 h - Repic de campanes a càrrec de David Requena i Torrecassana.

19,30 h - Pregó de la Festa Major a càrrec de Maria Morros Parcerisas en representació de les dones del poble. Tot seguit inauguració de pintures a l'oli de Joan Amadeu Gili i Noguera i ceràmica de Carme Sala.

23,00 h - Davant dels bars, havaneres amb el grup *Els Pirates*. Hi haurà rom cremat.

00,30h - Albert Fibla en concert i tot seguit disco-jove amb el Dj. Albert Cannas.

**Dia 12 d'agost,** 18,30 h - A la plaça Major, cercavila amb la colla gegantera de Sant Guim de Freixenet i la Cuca, el Drac i grallers de Castellfollit.

23,00 h - Gran Gala Musical al poliesportiu municipal amb diferents actuacions. Direcció: Carme Sala.

24,00 h - Ball de nit amb el grup musical *Doble Swing*. Hi haurà servei de bar i cafeteria i es jugarà al bingo.

**Dia 13 d'agost,** 11,30 h - Missa a l'Església Parroquial. Seguidament Sardanes a la pl. Major amb la cobla *Ciutat d'Igualada*. S'interpretarà la sardana "El Tapiol" del mestre Ramon Serrat.

19,00 h - A la plaça Major animació infantil a càrrec del grup *De Parranda* amb l'espectacle "Poti-poti".

20,00 h - Ball de tarda al poliesportiu municipal amb el grup musical *Liberty*. Hi haurà servei de bar i cafeteria i es jugarà al bingo.

**Dia 14 d'agost**, 18,00 h - Caminada Popular, sortida de la Plaça Major. Inscripcions Tel. 93.869.30.31.

19,00 h - XVIII Torneig de tennis: V Memorial Miquel Clotet. Final categoria de dobles.

**Dia 15 d'agost**, 11,30 h - Missa cantada al Priorat de Santa Maria oficiada per Mn. Fermí Manteca amb les actuacions del baríton-baix Vicenç Esteve i els petits grans artistes de Castellfollit els quals oferiran un concert a l'acabar la Missa.

19,00 h - Concert extraordinari de cant líric i piano al Priorat de Santa Maria amb les actuacions de Vicenç Esteve (baríton), Salvador Carbó (tenor), Mireia Dolç (soprano) i Xavier Dolç (pianista). En acabar se servirà cava fresc.

19,00 h - XVIII Torneig de tennis: V Memorial Miquel Clotet. Final categoria individual

**Dia 16 d'agost**, 13,00 h - Missa a l'Església Parroquial en honor a Sant Roc, patró de Castellfollit de Riubregós i cantada dels goigs.

18,00 h - Partit de futbol al poliesportiu municipal entre solters i casats.

20,00 h - Sopar de Germanor al poliesportiu municipal. Lliurament de premis del VII Memorial Joan Cisqueu i Medrano de Tennis Taula realitzat durant els dies de la Festa Major.

21,00 h - Ball amb la música de Joan Vilandeny.

**Dia 19 d'agost**, a la tarda, triangular de futbol sala al poliesportiu municipal.

## IVORRA

**Dia 14 d'agost**, 17,00 h - VII Campionat de Botifarra d'Ivorra.

20,00 h - Gran ball de Festa Major amb el grup NEW YORK.

00,30 h - Animada Discoteca Mòbil TETE PRODUCTIONS.

**Dia 15 d'agost**, 12,30 h - Missa al Santuari de Santa Maria, veneració de la Mare de Déu d'Ivorra i cant dels Goigs.

20,00 h - Gran Ball de Festa Major amenitzat pel conjunt IRIS GRUP.

**Dia 16 d'agost**, 10,30 h - Esmorzar Infantil.

12,30 h - Missa a la Parròquia d'Ivorra.

13,15 h - Refrescant bany d'escuma.

18,00 h - Actuació del grup de Pallassos PLOU I FA SOL.

19,30 h - Interessant partit de Futbol Sala entre els equips IVORRA - GUISSONA

21,30 h - Sopar de Germanor i ball de fi de festa amb el grup DUETTO

## LLOBEROLA

Últim cap de setmana de setembre: Festa Major de Lloberola en honor a Sant Miquel.

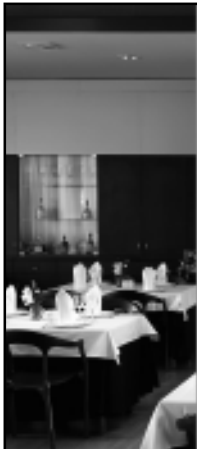
## MASSOTERES

Actes infantils: Dissabte 19 al matí: jocs de cucanya i bany d'escuma. A la tarda: espectacle d'animació amb el grup *Fadunito* i cercavila amb els *Grallers dels Diables Carranquers* de Cervera.

Altres actes:

Dissabte 19 a la nit: ball amb Joan Vilandeny i nit de rock.

Diumenge 20 tarda: ball amb l'orquestra *Junior's*.



**gran SOL**  
RESTAURANT  
especialitzats en banquets

www.restaurantgransol.com  
Carretera de Manresa, 100  
25280 Solsona (Lleida)  
**973 48 10 00**



FORN DE PA  
**Algerich**  
Plaça de la Creu, 13 - Tel. 47 31 79 - TORÀ

## MOLSOSA

**Dia 12 d'agost**, 21,00 h - Gran sopar de Festa Major (TEL 973.473.556 per apuntar-se). Seguidament ball, amenitzat per IGNASI PONS.

**Dia 15 d'agost**, 10,30 h - Missa solemne, acompanyada de la coral d'Aguilar de Segarra. Seguidament el tradicional aperitiu.

19,00 h - Ball de Festa Major amb el conjunt musical de Puig-Reig *SERRALLONGA*. Hi haurà servei de bar i obsequi de coca i cava per a tothom a la mitja part. Servei de bar.

Durant tota la festa major hi haurà una exposició al local social de tovalloles de combregar.

## QUADRELLS

**Dia 26 d'agost**, 21,00 h - Gran ball amb el duet V & S. En el transcurs del Ball s'obsequiarà tothom amb un entrepà de pernil i hi haurà servei de bar. Així mateix, es farà la tradicional rifa d'un xai, un tortell i un pernil.

**Dia 27 d'agost**, 13,00 h - Missa a la capella de Santa Eulàlia. Després de la missa hi haurà la tradicional rifa de tortells.

## SANAUJA

**Dia 7 de setembre**, 23,00 h - Ball

**Dia 8 de setembre**, 18,00 h - Trobada musical

21,00 h - Escala en hi-fi i ball de nit amb el conjunt "*Liberty*".

**Dia 9 de setembre**, Ball de nit amb "*El Cairo*"

**Dia 10 de setembre**, 13,00 h - Sardanes amb la cobla "*Ciutat de Cervera*".

17,00 h - Trobada de puntaires

Ball de tarda amb "*Duetto*" i Ball de nit amb "*Hotel Cochambre*"

24,00 h - Castell de Focs

## SANT SERNI

**Dia 10 de setembre**, 21,00 h - Sopar de germanor i ball amb Joan Vilandeny

## SANT PASSALAÇ

**Dia 9 de setembre**, 21,00 h - Sessió de ball i a la mitja part, entrepà de botifarra gratuït per a tothom.

**Dia 10 de setembre**, 13,00 h - Missa. A continuació vermut.

## TALTEÜLL

Dia 14 d'agost: sopar de germanor i ball

Dia 15 d'agost: ball amb Joan Vilandeny

## TORÀ

**Dia 31 d'agost**, 21,00 h - Pregó de Festa Major a càrrec de Núria Feliu.

21,30 h - Sopar de Germanor i ball amb *Liberty*

22,00 h - Concurs de moda organitzat per l'empresa lleidatana *Magda Simó Models*.

2,00 de la matinada - Disco mòvil.

**Dia 1 de setembre**, 12,00 h - Missa i dansa dels priors i prioires de Sant Gil.

13,00 h - Ballada de Sardanes amb la Cobla Ciutat de Cervera

16,30 h - 3r Campionat de Basquet 3x3, Vila de Torà

19,00 h - Concert i ball amb l'*Orquestra Maravella*

20,00 h - Exposició fotografies al convent (organitza AFACT)

20,00 h - Correbars amb els grallers de Prats de Rei

23,00 h - Gimcana rural i gresca de carrer

23,30 h - Ball de nit amb l'*Orquestra Maravella*

2,00 de la matinada - Ball amb *Mitjanit*

**Dia 2 de setembre**, 10,00 h - Trobada d'intercanvi de plaques de cava

13,00 h - Ballada de Sardanes amb la Cobla Orquestra *La Blanes*

15,30 h - XXVI Campionat de Botifarra

20,00 h - Ball amb la Cobla Orquestra *La Blanes*

23,30 h - Concert i ball amb la Cobla Orquestra *La Blanes*

1,00 de la matinada - VI Festa Tec-House

**Dia 3 de setembre**, 13,00 h - Sardanes amb la Cobla municipal de Lleida

18,00 h - Partit de Futbol entre els equips CF Torà - CF Solsona

20,00 h - Ball llarg amb l'*Orquestra Junior's*

## Festa major infantil

**Dia 1 de setembre**, 10,30 h - 3r Campionat de Bàsquet infantil

18,00 h - Gimcana infantil

**Dia 2 de setembre**, 12,00 h - Cursa Popular *Cós de Sant Gil* i festa de l'escuma.

17,00 h - Espectacle d'animació infantil i Cercavila amb els Gegants de Torà.

**Dia 3 de setembre**,

D'11 a 2 i a la tarda de 5 a 8, Parc infantil Lolín

**BONA FESTA MAJOR !**

COTO DE CAÇA INTENSIVA

# ENCONILLS



RAMON PORTA

Telf.: 973 473 323 - Mòbil 636 95 08 08

## DES DE LES ESTRELLES

L'ésser humà basa la seva existència en la recerca de la veritat, en la recerca de la felicitat. Aquest és el sentit de la seva vida. Felicitat que obté pel que és capaç de generar i d'aportar a la seva vida i als que estima. Però moltes vegades el sentit de la vida es desvirtua quan no es busca la felicitat dels altres sinó exclusivament la pròpia. Naixem per a ser feliços i ho som en la mesura que coneixem, perquè l'enemic de la felicitat és la por i només es tem el que es desconeix. Així, doncs, amb l'objectiu d'aconseguir la felicitat

l'ésser humà adquireix coneixement i saviesa en un intent de desterrar la por. Sigueu feliços i no temeu més que la ignorància.

La Vida és llum i pols d'estrelles i cada nou dia és una comunió entre la màgia instal·lada al cor del Creador i el de l'ésser humà. De la llum de la Vida estan fets els milions de fils que ens uneixen a l'intangible, a la matriu generosa de quan existeix l'amor. Amb amor.

**Ramon i Joana.**

## PLAGUES

Com tots els anys, ja fa dies que podem comprovar allò de "A l'estiu, tota cuca viu". I es que cada estiu tornen les mosques, mosquits, abelles, vespes i altres insectes, voladors o no, per recordar-nos que ells ja hi eren abans que apareguéssim nosaltres.

Fa un parell d'anys, però, que han aparegut dues plagues: el mosquit tigre i la mosca negra. Els dos són insectes que piquen, amb força virulència, i les picades deixen unes faves que no piquen sinó que fan mal, i duren més d'una setmana.

Les poblacions afectades es lamenten, els Telenotícies ens mostren les faves esgarrifoses que els seus habitants tenen a les cames i tothom demana fumigacions massives. Aturem-nos un moment. Es tracta d'espècies foranes, introduïdes per la mà de l'home, igual que els visons americans, els crancs de riu americans o la cotorra argentina. En tots aquests casos s'hi han adaptat desplaçant les espècies autòctones i s'han convertit en plagues. Però, qui ha trencat primer l'equilibri ecològic? Per què totes aquestes plagues no tenen depredadors? Per què tot ho arreglem intentant exterminar el que ens fa nosa, sense pensar que potser compleix alguna funció?

Per exemple, tot sulfatant el verí es filtra i contamina aqüífers, basses i altres llocs on viuen

organismes aquàtics que mengen els insectes quan són larves. També enverinem els ocells insectívors, que es mengen els insectes contaminats. Encara ara se segueixen matant, per un munt de supersticions absurdes, serps, rapinyaires nocturnes i gats, que controlen la població de rosegadors. Encara es veu gent que destrueix a cops d'escombra els nius d'oreneta, i després es queixa que ha de fer anar "Flit" perquè tenen l'entrada de casa plena de mosques o que li han entrat pardals allà on guarda el gra. Les orenetes no només mengen insectes, també són molt territorials i no permeten que cap més ocell entri en l'àrea on elles tenen el niu.

En general, s'estan perdent els coneixements tradicionals de control de plagues, que es basaven en la lluita biològica; potser, és cert, perquè no hi havia més remei, però es desconeixen els efectes i l'abast dels productes químics que utilitzem alegrement, confiant que "ja hi ha qui els controla". El cert és que hi ha moltes més al·lèrgies, problemes de fertilitat i càncers, fins i tot infantils, que anys enrere. Per sort, la medicina moderna també ha avançat prou com per guarir o pal·liar moltes d'aquestes malalties, però potser estem començant a pagar el preu de la nostra inconsciència. Tot plegat, perdoneu-me, però fa una mica de por...

**Montse Vives**

**Casa del Mestre**  
alberg

**CALONGE DE SEGARRA**

Sorolla 100 (Ex municipal) d'altres  
CALONGE DE SEGARRA

Tel: 93 869 82 88 Fax: 93 869 12 34  
93 869 0405 Ajuntament • Tel: 93 869 12 34  
e-mail: calonge@libel.es  
Tel: 93 819 21 29 77 Ramon

**Obsequi de Turisme de l'Alt Segarra**  
Tel: 93 869 83 56 • www.altsegarra.cat

## EXPERIÈNCIA HOSPITALÀRIA

Per primera vegada en la meua vida he passat per l'experiència d'haver d'estar ingressat en un hospital. M'hi he passat un mes i un dia. A part d'agrair les mostres d'amistat i desitjos de restabliment de nombrosos amics que m'han visitat o trucat, he tingut temps de restablir-me de la pneumònia i de pensar i repensar sobre aquesta experiència nova per a mi.

Aquesta malaltia es veu que l'arrossegava des de feia mesos i el metge de capçalera m'anava donant llargues, no em receptava res i no veia la necessitat d'enviar-me a l'hospital. Però el que més m'ha cridat l'atenció, a part de la tecnologia punta que han utilitzat per a totes les revisions que m'han fet i les atencions boníssimes que he rebut per part del personal sanitari, és que m'ha sortit gratis.

Totes les proves que han realitzat, els dies d'hospitalització, els medicaments que m'han donat,

el menjar... tot per zero euros. Clar que la sanitat pública la paguem entre tots i cada mes ens descompten un tant per cent de la nòmina. Però jo pensava: si en lloc de passar-me això a mi, aquí a Catalunya, li passa a un altre de, per exemple l'Índia, una de dos, o es mor ofegat o paga una milionada per curar-se.

Em pregunto per què el que m'he estalviat del menjar d'aquests dies no podria servir per a sufragar les despeses de la sanitat dels països del Tercer Món. També dels medicaments que m'han proporcionat i que no he pagat el tant per cent que em tocaria pagar a la farmàcia me'ls podrien cobrar per a destinar-lo als pobres. Jo ho faré pel meu compte i convido a les administracions públiques que s'ho plantegin.

**Fermí Manteca**

## AQUEST ESTIU...

«Aquest estiu serà genial.... Farà una calor espatarrant i ho aprofitaré per anar a la piscina, banyar-me i fer un xampú amb els col·legues. Podré anar a la platgeta uns dies i jeure tot el matí envoltada de *guiris* envermellits, untant-me crema del factor 40 entre capcinada i capbussada per no acabar rostida com un pollastre i fotre'm una paella per dinar, en acabar. Com si ho veiés: sol, aigua, cervesa freda i diversió. Flotadors, *colchoneta*, zumzeig d'insectes voladors diversos... el que és l'estiu, vaja.

Dedicaré un temps a ordenar el traster, que ja toca, que està ple d'objectes que no fem servir i podem llançar. També faré un cop d'ull a les fotografies d'aquests últims anys, les de quan vam anar de vacances a Cadaqués i les de quan el Josep va ballar la dansa del Roser. Les posaré a l'àlbum indicant-ne la data i l'esdeveniment concret. Revisaré les revistes que tinc sobre la taula i guardaré les que tinguin

articles que m'interessin, les que no en tinguin les llençaré. Un altre dia llegiré els articles que més m'hagin interessat. Pintaré l'habitació dels nens, la barana de l'entrada i l'armari de la cuina; cada dia, havent dinat, faré una migdiada escoltant la ràdio de fons i quan em llevi llegiré els llibres que tinc pendents des de fa tant de temps...»

Aquesta és, si fa no fa, la forma que prenen els nostres pensaments quan l'estiu està a la "*vuelta de la esquina*". Sembla que tinguem una necessitat imperiosa de desenes d'activitats pendents i ens dediquem, a finals de juny, a fer-ne llistes inacabables. No sé si serà el cas però, generalment, quan el setembre truca a la porta ben just hem aconseguit rematar-ne la meitat; i és que ja se sap, l'estiu s'ha de viure dia a dia i, uns cops més que altres, la intenció és el que compta...

**Montse Torné**

**Pinsos  
BAGÀ, s.a.**



Fàbrica i Oficines :  
Plaça la Creu, s/n.  
Tels. 973 47 30 11 - 973 47 30 86  
Fax. 973 47 33 58  
**25750 TORÀ**  
(Lleida)

MERCERIA  
PERFUMERIA  
OBJECTES DE REGAL  
CONSETERIA



Montserrat Solé Bonet  
c/. Nou, 1 - Tel. 973 473 485  
25750 TORÀ (Lleida)

## AGRAÏMENT DEL CLUB DE BÀSQUET

El Club de Bàsquet Torà vol aprofitar aquesta oportunitat que ens dona altra vegada la revista LLOBREGÓS INFORMATIU, a la qual estem molt agraïts, per donar les gràcies a tota la gent que va assistir i col·laborar a la festa que vam organitzar per Sant Joan. Agraïment que fem extensiu a les empreses que van col·laborar per fer les paneres.

A la vegada, demanem disculpes a aquells veïns afectats pel soroll de la música que potser es va sobrepassar de temps una mica.

En conclusió, èxit de la festa del bàsquet de Sant Joan, recalcant la col·laboració d'empreses i assistents, i prenent nota d'algun detall a millorar.

**Club Bàsquet Komak Torà**

## LES SERPS D'ESTIU

A la premsa madrilenya se'ls ha esgotat el recurs de *despotricar* contra l'Estatut i, de retruc, contra els catalans. Ha durat gairebé un any però, com tot, arriba un moment que el tema és tan reiteratiu que aconsegueix esgotar la paciència de l'anticatalanista més convençut. Tampoc la qüestió del diàleg amb ETA dona per a molt. Encara que s'intenti esgarrapar, dia sí, dia també, sobre què és el que s'està fent, el govern de José Luis Rodríguez Zapatero aquest cop -i a diferència de l'Estatut- actua sense fisures i procura tenir la boca ben tancada respecte al procés de pau.

I és aquí, quan els grans temes moren, que la premsa es nodreix del que s'anomenen les famoses "serps d'estiu". En el terreny casolà, obrim debats que no s'acaben mai: sobre si dir-se Montilla, Pep, José o bé Artur, Joan o Josep Lluís et fa més o menys català, quan, de ben segur, seria molt més il·lustrador i entretingut discutir de com es distribueix la xarxa sanitària catalana. (I sobre això els toranesos en podrien fer tesis doctorals).

En un terreny més ampli, el més entretingut ara és ressuscitar la dinamita de l'11-M i donar-hi tombs i més tombs per acabar conclouent que, potser sí, que potser no, que potser van ser els viatgers d'una nau espacial els que van provocar la massacre dels trens a Madrid. Perquè la qüestió, per alguns, és qüestionar

precisament l'únic que s'ha pogut provar fins ara, que va ser el terrorisme islamista.

Hi ha, però, assumptes que alguns també qualifiquen de "serps d'estiu" -pel fet que se'ls presta més atenció quan decau, sobretot, la informació política i econòmica gràcies a les merescudes vacances- i que no deixen de ser autèntiques serps carregades de verí i que no fan més mal ara que la resta de l'any. És el cas del conflicte al Pròxim Orient. Tots els polítics i grans analistes d'arreu del món s'omplen la boca aquests dies intentant trobar la causa més original que justifiqui les massacres del Líban. Però pocs gosen llençar una denúncia que els allunyi del que es considera políticament correcte i, si pot ser, procurant no quedar malament amb ningú.

Però, i les solucions? De ben segur que l'estiu vinent, la serp verinosa seguirà arrossegant-se per aquesta part del món. Però, mentrestant, hauran passat els mesos d'hivern -amb un degoteig continu de víctimes de totes les parts del llarg i estès conflicte- i semblarà que no té tanta importància; que és molt normal que allà es matin entre tots, perquè els mortals, per desgràcia, estem curats d'espants... Perquè les serps, només ens espanten a l'estiu. A l'hivern, dormen!

**Montse Oliva**

*Al servei de la comarca  
des de 1895*  
Telèf. 938698019  
Floristeria 938680301

**ah**

**AGRIPLANT HUGUET**  
SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA

Tècnic especialista en jardineria  
Planificació, construcció i conservació de jardins

CENTRE DE JARDINERIA  
a l'Algarró a Jorba i al  
OSSO CALAT

Telèfon 699 63 35 20



**"la Caixa"**

**Torà**  
Pl. de la Creu - Av. Solsona  
25750 Torà  
Tel. 973 47 34 10  
Fax 973 47 38 15  
E-mail: oficina.4378@lacaixa.es

## LLEVA DEL 57

Enguany fa divuit anys que els companys de "mili" de l'any 1957 celebrem una trobada anual el dia 1 de maig. El primer any vàrem ser tanta colla, més de 300 persones, i va tenir tant èxit que, des de llavors, ja no s'ha deixat de fer.

Al principi quasi no ens reconeixíem. Havien passat tants anys!

El primer que vam fer va ser presentar les nostres senyores i després, a corre-cuita, tornar a recuperar velles amistats. Ens venien al cap un munt d'imatges, algunes tristes, altres de bon recordar.

És una diada molt entranyable i emotiva per a tots. Sempre celebrem la trobada en un lloc diferent,

visitem el poble, fem una missa pels difunts i després, apa! un bon dinar, gresca i ball.

En acabar la festa ens acomiadem amb un: "salut a tots i fins l'any que ve, si Déu vol" i els organitzadors comuniquen on anirem l'any vinent, que per cert el 2007 serà a Cardona.

La foto està feta l'abril de 1958, hi som quatre dels sis joves del Llobregós que fèiem la "mili" junts al regiment d'Artillers de Gardeny: Pere Feixes Ribalta, Francesc Querol Vila, Joan Porta Farràs i Pere Farràs Torrent. A les fotos petites hi ha altres dos joves de la Vall de la mateixa quinta: Ramon Mas Isanta, del mas Ollers, i Josep Obiols Quer, de Vicfred.



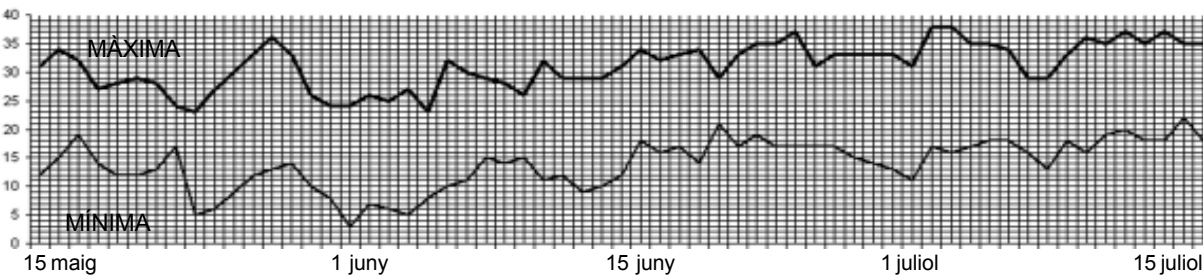
Fàbrica de làmpades - Torà  
Tel. 973 458 100

Làmpades de  
tots els estils  
a preus  
excepcionals

Horaris: matí de 2/4 de 9 a 2/4 de 2  
tarda de 3 a 3/4 de 7  
dissabte de 10 a 1

# LA TEMPERATURA DE 15 A 15

PER FERMÍ MANTECA  
DADES FACILITADES PER RAMON SANTESMASSES



## Més aigua, per favor!

Ja ho veieu, mentre les temperatures han anat pujant progressivament durant el que quedava de primavera i principi d'estiu, les pluges han continuat amb la tònica de no voler deixar-nos ni un got d'aigua. Només una tempesta al final del període, el dia 15 de juliol, ha deixat de patac més de 30 litres. En uns llocs més que en altres. A Castellfollit, per exemple, es va acostar als 50 litres i a Torà 35, com és costum en les pluges de tempesta, que descarrega sota el núvol cumulonimbe corresponent aigua i calamarsa a dojo.

Diuen que les reserves d'aigua van baixant i els boscos també han patit aquesta falta d'humitat a la primavera, igual que els cultius de secà, com reflecteixen els pagesos a la pàgina 36 de la revista.

Ens espera, doncs, un estiu caracteritzat per la forta calor i la sequedat, de tant en tant compensada per les tempestes que poden, o no, descarregar amb força.

Hem de tenir cura d'estalviar l'aigua, ja que s'està convertint en un bé escàs i la seva falta és un gran desavantatge, com ho veiem en molts lloc del nostre món.

### PLUGES

|           |           |
|-----------|-----------|
| 25 juny   | 1 litre   |
| 6 juliol  | 2 litres  |
| 15 juliol | 35 litres |



FERMÍ MANTECA

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ



FUSTERIA

BACARDIT

DE CALAF, S.L.

DECORACIÓ - CUINES - PERSIANES -

PARQUET - TREBALLS AMB LA FUSTA

Prior Farràs, 4 08280 CALAF

Tel i Fax 93 869 84 63

SOPA DE LLETRES

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| P | A | L | L | E | Y | N | A | C | A | T | B | V | G | F | R | E | D | A |
| P | L | O | M | S | S | S | A | L | O | J | A | V | F | E | L | S | I | L |
| L | L | O | R | P | V | O | V | T | L | C | Q | U | E | O | M | I | T | H |
| A | V | A | N | I | A | M | L | M | O | I | V | B | S | R | N | G | A | B |
| R | A | I | X | R | L | N | F | I | C | X | M | R | H | E | R | E | S | C |
| I | E | T | X | O | F | R | I | C | U | B | C | A | C | N | E | R | A | C |
| N | Q | U | E | X | W | E | S | G | E | V | L | L | M | G | A | Z | S | E |
| A | S | E | C | X | P | A | R | D | N | R | G | D | E | A | S | D | E | S |
| M | E | G | Z | C | A | D | E | A | S | O | X | E | L | S | C | X | R | U |
| O | S | F | A | B | N | O | U | S | V | E | R | D | E | S | J | A | D | A |
| R | D | A | L | L | I | N | C | A | N | Y | M | A | N | C | R | E | S | Z |
| A | C | A | O | R | E | N | I | T | E | R | A | M | T | M | A | S | V | A |
| L | O | G | U | I | D | E | S | B | N | E | L | A | E | S | X | P | A | S |
| S | A | B | D | L | I | D | A | S | F | E | D | P | R | E | C | I | G | A |
| T | R | E | N | C | A | M | A | N | A | U | L | I | G | A | D | G | N | O |
| I | U | A | F | A | V | B | N | F | R | E | D | C | A | I | M | O | D | A |
| V | O | L | S | R | I | N | O | C | D | I | U | S | V | N | R | L | S | D |
| R | O | S | I | N | D | E | V | A | H | E | L | L | U | I | S | E | D | A |
| M | A | R | I | A | L | L | U | I | S | A | L | O | R | I | D | E | T | A |
| O | I | N | C | X | E | L | L | A | C | D | O | S | P | A | S | S | E | S |

Tot i que n'hi posen una trentena, a veure si sabeu trobar deu ingredients que s'utilitzen per a fer una bona ratafia.

L'acudit del Pleixats

Un rètol

Cremat l'alcalde d'un poble que tots els ramats passessin per un hort seu, hi posà el següent rètol:  
«Per aquí no hi pot passar cap animal, excepte el senyor Alcalde i família»

REFRANYS

Si plou per lluna nova i vella d'agost no falta aigua en tot l'any.  
Entre les dues Mares de Déu ni planteu ni conreeu.  
Del setembre la tardor, torna la calor.

SOLUCIONS

SOPA DE LLETRES:  
nous verdes, camamilla, espígol, marialluisa, tarongina,  
romani, timó, orenga, ruda, canyella  
ENDEVINALLA:  
L'ase

ANTÒNIA BALAGUÉ

ENDEVINALLA

En un lloc hi havia un ruc, no l'han dat ni l'han venut ni s'ha mort ni l'han perdut i enlloc no hi ha el ruc.

ACUDIT

Es troben dues amigues, després de deu anys de no haver-se vist, al mig de la Rambla, i diu la primera:  
-Jo estic molt bé, faig de taquillera en un teatre.  
-Jo -diu la segona- treballo en una empresa molt forta de Barcelona, sortim a esmorzar, a fumar, cobrem molt i no ens renyen mai: Se'n diu can Seixanta.  
-Noia, quina sort d'haver-te pogut enxufar a la Generalitat!



Farmàcia  
MARIA FOIX MAS

Plaça del Pati, 5 - Tel. 973 473 220  
TORÀ (Lleida)



**ROS**  
autoescola

tel. 973 551 011  
973 460 164  
973 462 028

FUNERÀRIA DE TORÀ  
i COMARCA

**J. TORNÉ**

Servei permanent 24 h  
973 390 862

SERVEI PER A PARTICULARS I  
PER A TOTES LES COMPANYIES  
D'ASSEGURANCES

REPRESENTANT:  
JAUME TARRUELLA I SOLÉ  
PLAÇA DE LA FONT, 10 - TORÀ  
TEL. 973 473 423



PEIX FRESC / CONGELAT

PLAÇA DEL VALL, 10  
25750 TORÀ LLEIDA  
TEL. 473481

VILAMAR, S.C.R. - NIF. G-25362427

**RESOL**

**SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4  
Tel. 973.48 04 02  
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.  
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i  
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I P. V. C.

**Badia**

Avgda. Solsona, 17  
Tel. 973473181  
25750 - TORÀ

**TALLER  
MECÀNIC**

**R. R.**

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

**T** Hostal - Bar  
**TRÈBOL**

Ctra. d'Andorra, s/n.  
Tel. 973 473 325  
25750 TORÀ (Lleida)



PINTURA  
I DECORACIÓ  
**TÀPIES**

PINTURA INTERIOR I EXTERIOR, COL·LOCACIÓ DE PARQUET,  
FRISO, PAPER, PANELS DE FUSTA.  
RESTAURACIÓ DE MOBLES, PORTES, PERSIANES, LÀMPADES.

c/ Sant Jaume, nº 2 TORÀ Tel. 973473303

## CIUTADÀ PER PUNTS

Ja fa un mes de l'entrada en vigor del carnet per punts, i tots els conductors saltabarrancs que conec encara campen tranquil·lament per aquests camins de nostre Senyor, sempre inescrutables. Després de l'aprovació folgada de l'Estatut, i fins que la campanya electoral tregui cap, la política només arribarà als bars i zones d'oci del nostre país gràcies a la Direcció General de Trànsit.

Qui té certa tendència a la solemnitat, podria arribar a entendre que estem davant d'una d'aquestes situacions de comunió, d'íntima simbiosi, entre política i societat. Perquè arriba el moment, ineludible, en el qual cal reconèixer que la política ens afecta més del que pensem o vulguem reconèixer, tot i que qui ocupi el lloc de Maragall, com a candidat, provoqui més somnolència que l'aparellament del linx ibèric a l'hora de la migdiada.

Encarat a explotar l'interès que presumiblement vostè, conductor o futurible, sent per aquesta nova iniciativa del Govern espanyol, només cal asseure's en qualsevol bar del nostre poble per fer una ràpida diagnosi de la situació. I la conclusió és clara: el 99% dels toranesos perdríem tots els punts abans de sortir del nostre terme municipal. No tenim el bon hàbit de posar-nos el cinturó per anar a comprar el pa i, a vegades, no respectem gaire les zones de parada i estacionament. Tot això, amb algun control d'alcoholèmia a la plaça de la Creu, posaria fi a les ànsies conductives dels nostres vilatans.

Il·legalitzats tots com a conductors, doncs, els accidents de trànsit deixarien de ser una xacra per a la feliç societat toranesa, i podríem dedicar-nos totes les tardes a emocionants excursions a la Font dels Dolors. És ben clar que, sense automòbils, els tallers de la nostra població s'haurien de replantejar el futur... i tindrien dues opcions: la primera, reconvertir-se en autoescola per absorbir la gran massa toranesa que haurà de ser reeducada en les arts de la carretera; la segona, transformar-se en Museu Municipal del Motor d'Explosió. Aquesta última possibilitat, pionera a tot Catalunya i a totes les Espanyes, permetria als

joves incompetents en la mecànica -com és el cas d'un servidor- conèixer la història de la bugia, de vàlvules i explosions d'un motor. I ja en un món sense cotxes, encara es produirien més beneficis pels símbols del nou catalanisme. Així, revitalitzaríem la figura del guarà (o ruc) català com a mitjà de transport, i passaria d'estar al costat de la matrícula als baixos de casa, menjant i cagant de sol a sol.

Malgrat tot, encara no hem arribat allà on us vull portar, al cap del carrer. La idea del carnet per punts, segur que emprenyadora per a qui els perdi, però molt beneficiosa per al conjunt de la societat, encara pot donar més bons fruits. Proposo des d'aquí fer extensible el sistema de càstig per punts a tots els àmbits de la ciutadania. Per tant, cada persona major de 18 anys tindria, pel fet de ser ciutadà, 12 punts. I els menors, com que són més susceptibles a la malifeta, només 3 -semblant al que passa amb els conductors novells-. D'aquesta manera, totes les nostres actuacions es veurien castigades o premiades amb més o menys punts. Quan en tinguessis molts, abans de la beatificació, podries anar a "La Caixa" i canviar-los per una torradora o una pràctica bateria de cuina.

És que com més ho penso, més m'il·lumino i més m'il·lusiono. El sistema "ciutadà per punts" anirà com a anell al dit als nostres representants municipals, sempre tan enfeinats preparant la Festa Major de l'any següent. I és que, entenent la seva situació de pluralitat interna i crispació constructiva, els evitem la feixuga tasca d'aprovar una Llei pel Civisme, que podria castigar el transfuguisme i altres pràctiques d'igual ètica i dignitat. Ja sé que tot això pot semblar difícil de pair, però tots convindrem que la rebaixa de punts es produiria, per exemple, en aquests casos extrems: pixar-se i/ o cremar qualsevol emblema o escut de Torà, agrupar-se més de tres individus en un banc municipal per malparlar dels vianants que passin per davant, tramitar una candidatura alternativa a l'Ajuntament, o dir el nom de l'alcalde o alcalde en va. Vots a favor, vots en contra?

DISTRIBUÏDOR DE:  
**ROCALLA, S.A.**

CIMENTS - RAJOLES  
CERÀMICA - GRES  
ARTICLES SANEJAMENT

Avgda. de Solsona, 18  
Fax - Tel. 973 47 31 25  
**25750 TORÀ**

**MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ**

*Cpells*

Avgda. de la Generalitat, 8  
Tel. 973 55 02 02  
**25210 GUISSONA**

**BROKER FONTANET S.L.**

CORREDORIA D'ASSEGURANCES  
ASSESSORIA FISCAL, LABORAL  
COMPTABLE, EMPRESARIAL  
JURÍDICA I IMMOBILIÀRIA

Avgda. de la Generalitat, 3  
25200 MOLLELLERUSA (Lluders)  
tel. 973 712 233 • fax. 973 712 129

Conda Indústria, 7  
25500 LA POBLA DE SEGUÍ  
tel. 973 66 66 04 • fax. 973 66 05 04

Passeig Caputxins, 1, 1r. 1a.  
43000 VALLS (Tarragona)  
tel. 977 61 36 00 • fax. 977 60 35 03

Des d'aquest balcó obert, esperem la col·laboració d'aquelles persones que ens vulguin enviar els seus escrits literaris i els seus pensaments i records. L'equip de redacció valorarà cada un dels escrits i decidirà publicar el més adient. Moltes gràcies.  
Avui publiquem una col·laboració des de Calaf.

## UNA CARTA QUE NO ARRIBARÀ MAI

Sr. William Gates  
Microsoft Corporation  
Estats Units d'Amèrica

Tot i ser molt conscient de la importància de la vostra persona, així com de la grandiositat de la vostra empresa, m'atreveixo a adreçar-vos aquesta carta, per diferents motius però lligats entre si. El primer, perquè aquesta mateixa setmana he llegit la notícia de la vostra jubilació el juliol del 2008 després de trenta anys i escaig d'un treball, imagino intens i apassionant, tenint pendent de la vostra constant investigació quasi tot el món empresarial, acadèmic i polític.

Jo, que també sóc jubilat i per l'edat amb una cultura molt justeta, he seguit una mica i molt per sobre la vostra brillant carrera que us ha portat a ser l'home més ric del món, amb molt de poder i que segurament heu despertat tota classe de sentiments, des de l'admiració fins als comentaris més perversos, segurament produïts per l'enveja o la impotència. No ho sé! Per tant, en el meu modest comentari, vull treure'n la part positiva de la vostra trajectòria.

El dia que vareu anunciar que arribaria un dia que a cada casa hi hauria un ordinador personal, em va semblar una utopia, però em va il·lusionar i avui podem veure que no solament és una realitat sinó que està superada amb escreix. I mira per on que gràcies a vós i a l'empresa Microsoft, avui som molts els jubilats de tot el món que gaudim una mica més del nostre temps lliure. I també gràcies a aquesta tecnologia i al programa Windows, podem gaudir de les immenses -infinites diria jo- possibilitats d'aquest aparell, des d'escriure, perfeccionar l'idioma, corregir errors d'ortografia, dibuixar, pintar, entrar en la fotografia digital etc. i, sobretot, disposar d'aquesta grandiosa finestra que és Internet per tenir a l'abast de la mà tot el món, amb la informació d'allò que més interressi i al moment, cosa que fins no fa gaire era impensable.

Voldria enviar-vos també la meua felicitació i admiració per l'esperit filantròpic que us caracteritza. Per la constant preocupació pels problemes del tercer món i, segons s'ha publicat, la gran aportació econòmica que heu desviat durant anys mitjançant la Fundació Bill i Melinda Gates, que precisament aquest any ha rebut el premi Príncep d'Astúries 2006. Per la gran tasca que porteu a terme, i que ara quan us



jubileu voleu portar, vós personalment. De finançar la investigació de laboratoris per aconseguir vacunes i medicaments que ajudin a desterrar d'una vegada per totes terribles malalties com la sida, la malària, la tuberculosi, etc., que per falta de recursos només existeixen en els països subdesenvolupats. Fins ara, el món de les multinacionals no s'hi ha amoïnat gaire, perquè pensen més en els diners que en les persones.

I tal com dèiem abans, malgrat que algú pretengui desvirtuar aquest gest i veure-hi una gestió de màrqueting interessada, tant de bo el vostre exemple fos seguit per moltes d'altres fabuloses fortunes que hi ha en el món, però que per desgràcia són més les que volen com corbs o voltors només cercant l'especulació i l'explotació dels recursos naturals i de les persones, molts d'ells nens que sense identitat estan en mans d'uns dirigents i polítics corruptes per obtenir riquesa sense que els preocupi el patiment i la misèria de milions de persones.

Sr. Bill Gates: des de la vorera del Riu Llobregós rebeu una salutació ben cordial.

CALAF 20 juny 2006

Josep Mases Raurich

## LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

MARIA MORROS I PARCERISAS

La **Mercè Sellés i Secanell** és filla de Tarroja de Segarra on, segons una de les moltes teories, possiblement va néixer Cristòfor Colom, el descobridor d'Amèrica. La Mercè, en casar-se, va anar a viure a Esplugues de Llobregat. Fa 6 anys que amb el seu marit van establir-se a Massoteres, poble tranquil on estan molt integrats i des del primer moment es van sentir molt ben acollits.

Van ajudar a fundar i formen part activa de

l'Associació de Gent Gran Camp-real. La base de la cuina de la Mercè, com la majoria de les cuineres, ha estat les receptes de la seva mare, encara que hi ha anat afegint nous elements.

Li agrada fer punt de creu i patchword, tècnica que ha après en una botiga de Guissona.

Té dos fills i dos néts que van sovint a Massoteres. La recepta que ens presenta és boníssima...

### POLLASTRE AMB GAMBES, ESCAMARLANS I CLOÏSSES

**Dificultat:** mínima **Temps:** 1 hora

**Ingredients per a quatre persones:**

|                        |                   |
|------------------------|-------------------|
| pollastre de 1,5 kg.   | vi, mig vas       |
| gambes, 4 unitats      | ametlles, 20 g    |
| escamarlans, 4 unitats | oli d'oliva verge |
| cloïsses, 200g         | sal               |
| farina                 | pebre             |
| cebres, 2 unitats      | 1 vas d'aigua     |

**Elaboració:**

Talleu el pollastre a trossos petits, amaniu-los amb sal i pebre, enfarineu-los i enrossiu-los a la cassola de fang amb l'oli. Quan estan rostits retireu-los en un plat. Agafeu les gambes, escamarlans i els passeu per la cassola amb l'oli de fer el pollastre i els guardeu en un plat.

A la mateixa cassola hi sofregiu les cebes tallades a la juliana molt fines, deixeu-les fer molt a poc a poc i a continuació afegiu el vi deixant-lo reduir; una vegada reduït el vi, poseu-hi l'aigua; quan arrenqui el bull hi afegireu el pollastre i el deixareu coure a poc a poc uns 30 minuts. Prepareu una picada amb les ametlles i ho poseu a la cassola juntament amb les gambes, escamarlans i cloïsses i ho deixeu coure uns 10 minuts a foc lent tot remenant la cassola.

Espero que us agradi i bon profit!

MIQUEL MARINA



**DITES:**

Dels bons menjars, primer que la boca en tasta el nas.

El vi pel color, el pa per l'olor i tot pel sabor.



Pl. de la Creu, 9 - 25750 TORÀ (Lleida)

Tf. i Fax: 973 473 103

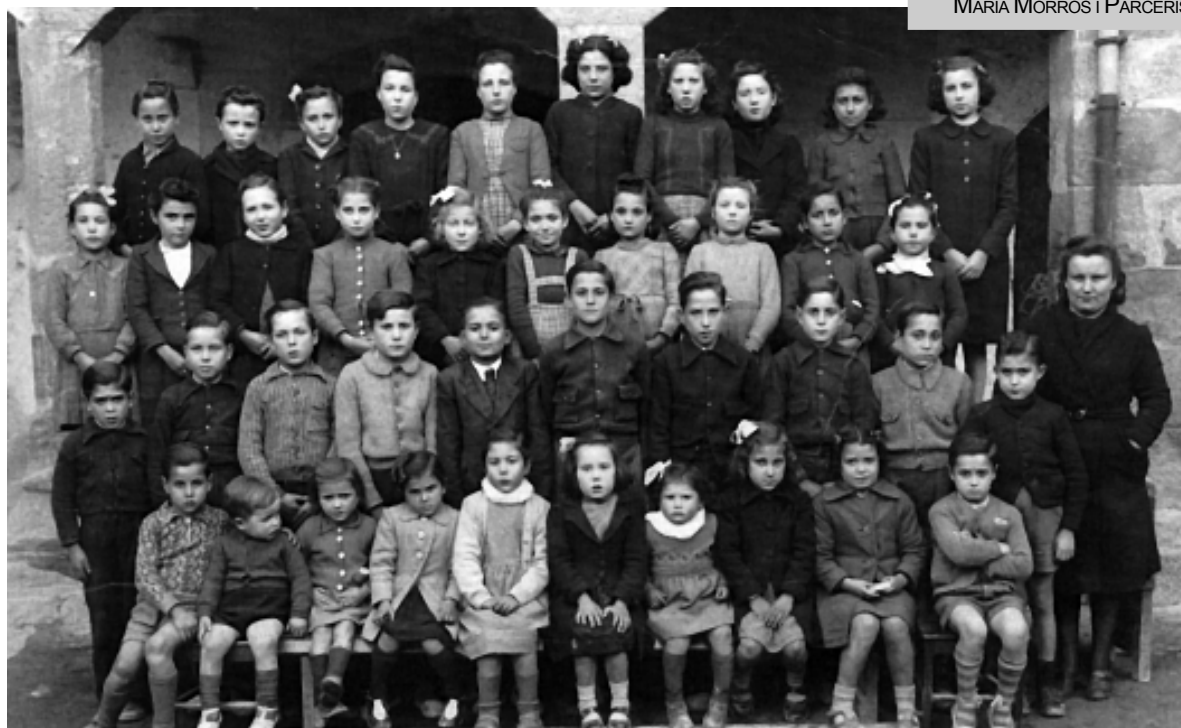
Mòbil: 656 880 762



CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palauet, s/n  
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 433 - 973 473 372  
Fax. 973 473 512



## Alumnes del curs 1942-1943 a Castellfollit amb la mestra Ramona Salvador

La Teresina de cal Quiteri, l'Antònia de cal Naló i l'Anita de cal De han estat les persones que han explicat algunes vivències d'aquests anys d'escola. L'espai físic era al mateix lloc que l'escola actual. Al matí es feia majoritàriament lectura, escriptura i matemàtiques i a la tarda les nenes feien *labors* i els nens moltes vegades anaven amb mossèn Concordi. En algunes ocasions anaven a passejar pel pont o per la ribera. Era molt important la disciplina.

La mestra vivia al primer pis de cal Benet i, de vegades, la Teresina li anava a fer companyia fins que una neboda va venir a viure amb ella. Alguns d'aquests alumnes ja no són entre nosaltres, d'altres són al poble o en diferents indrets de les nostres terres exceptuant la Nati de Cal Canot que, en casar-se va anar a viure a Los Angeles (EUA).

**Identificació, començant per la fila de dalt, d'esquerra a dreta:**

-1a Fila: Concepció Rotés, Maria Lluïsa Salvador, M. Carme Vilaseca, Calamanda Graells, Nati Morera, Carme Solanas, Anna Bassols, Dolores Lladó, Mercè Vinyals, Mercè Millàs.

-2a Fila: Ramona Graells, Montserrat Duarri, Antònia Torrens, Mundeta Canals, Teresa Masafret, Teresa Argerich, Josefina Guitart, Maria Millàs, Maria Sagués, Concepció Badals.

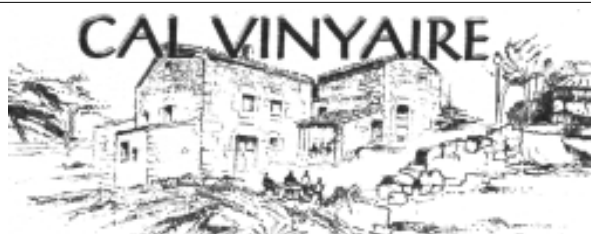
-3a Fila: Josep Baliellas, Francisco Dalmases, Florenci Guitart, Josep Bassols, Jaume Argerich, Ramon Botines, Jaume Regí, Tomàs Titó, Jaume Noguera, Ignasi Vilaseca.

-4a Fila: Salvador Botines, Joan Ribalta, Francisca Segués, Carme Graells, Anna Maria Cisqueuella, Josefa Vila, Pilar Sagués, Josefa Masafret, Dolors Prat, Miquel Noguera.

Nota: el nen 36, que no havíem identificat, de la foto del número anterior és Santi Alsedà

### ALLOTJAMENT RURAL INDEPENDENT

- Masia amb capacitat per a 9 persones
- Llar de foc
- Banyera d'hidromassatge
- Calefacció central
- Televisió i fil musical a totes les habitacions
- Barbacoa
- Piscina pròpia a 1,4 Km.



Un tranquil  
lloc d'encant rural

AGROTURISME 25752 Lloberola (Biosca) - Lleida (Spain)

Tel. 973 296 180 - 627 004 408 - 637 990 322

[www.calvinaire.turismerural.com](http://www.calvinaire.turismerural.com)

JOLONCH MATILLAS, C.B.  
CENTRE COMERCIAL



C/ Eres, 14  
25750 Torà (Lleida)  
Telf. 973473217



CLÍNICA DENTAL  
TORÀ



ADULTS - NENS  
TOTES LES ESPECIALITATS

CHRISTIAN TAYEDA LEMA  
Professor de la Universitat de Barcelona

De dilluns a divendres de 10 a 13 h. i de 16 a 20 h  
Dissabtes, de 10 a 13 h

Dr. Maluqué, 1, 1er. 1a.  
Telèfon 973 473 527  
25750 TORÀ



enguixats i decoració

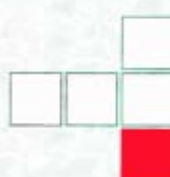
**FRANCO, s.l.**

Disseny i muntatges en:



- \* cornises
- \* plafons
- \* batacons i sostres desmuntables

c/. Baix, 17, 2n. • 25750 TORÀ (Lleida)  
Tel. 973 47 34 35 • Tel. Mòbil 617 283 849

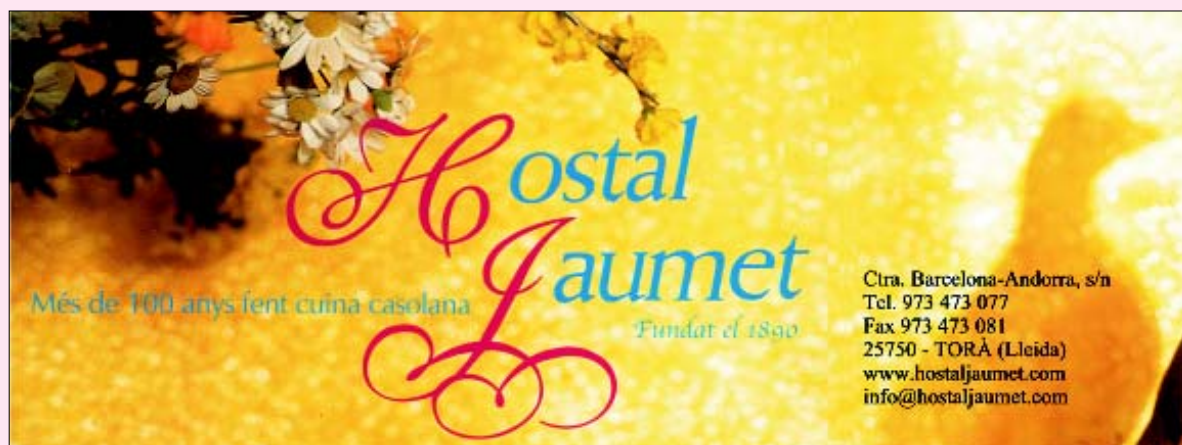


**VILAMÚ<sup>SA</sup>**

Ctra. d'Andorra, 14  
25750 TORÀ (Lleida)  
Tel. 973 47 30 61  
Fax. 973 47 34 36

MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÀPIDES., MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA, PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS



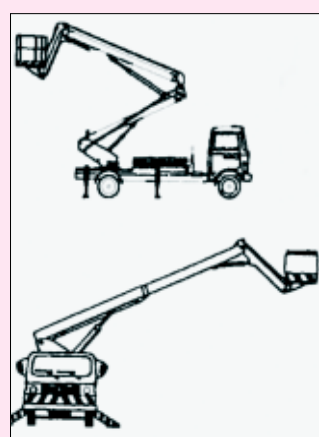


**Hostal Jaumet**

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n  
Tel. 973 473 077  
Fax 973 473 081  
25750 - TORÀ (Lleida)  
[www.hostaljaumet.com](http://www.hostaljaumet.com)  
[info@hostaljaumet.com](mailto:info@hostaljaumet.com)



**Electroinstal·lacions**

**JOAN MASANÉS BERTRAN**

ELECTRICITAT, FONTANERIA, CALEFACCIÓ  
SERVEI I LLOGUER CAMIÓ AMB PLATAFORMA AÈRIA

Plaça del Vall, 34. 25750 Torà

TEL-FAX: 973473200 mòbil 670881610



**TALLER TORANÈS**

ANTONI FERRER

REPARACIÓ GENERAL  
GRUA PERMANENT

Castrol

**Taller TORANÈS**

J.A. FERRER

REPARACIÓ GENERAL  
SERVEI DE GRUA PERMANENT  
SERVEI DE TAXI  
Ctra. Seu d'Urgell  
25750 Torà (Lleida)

Telf. 973 473 080 Mòbil 607559909